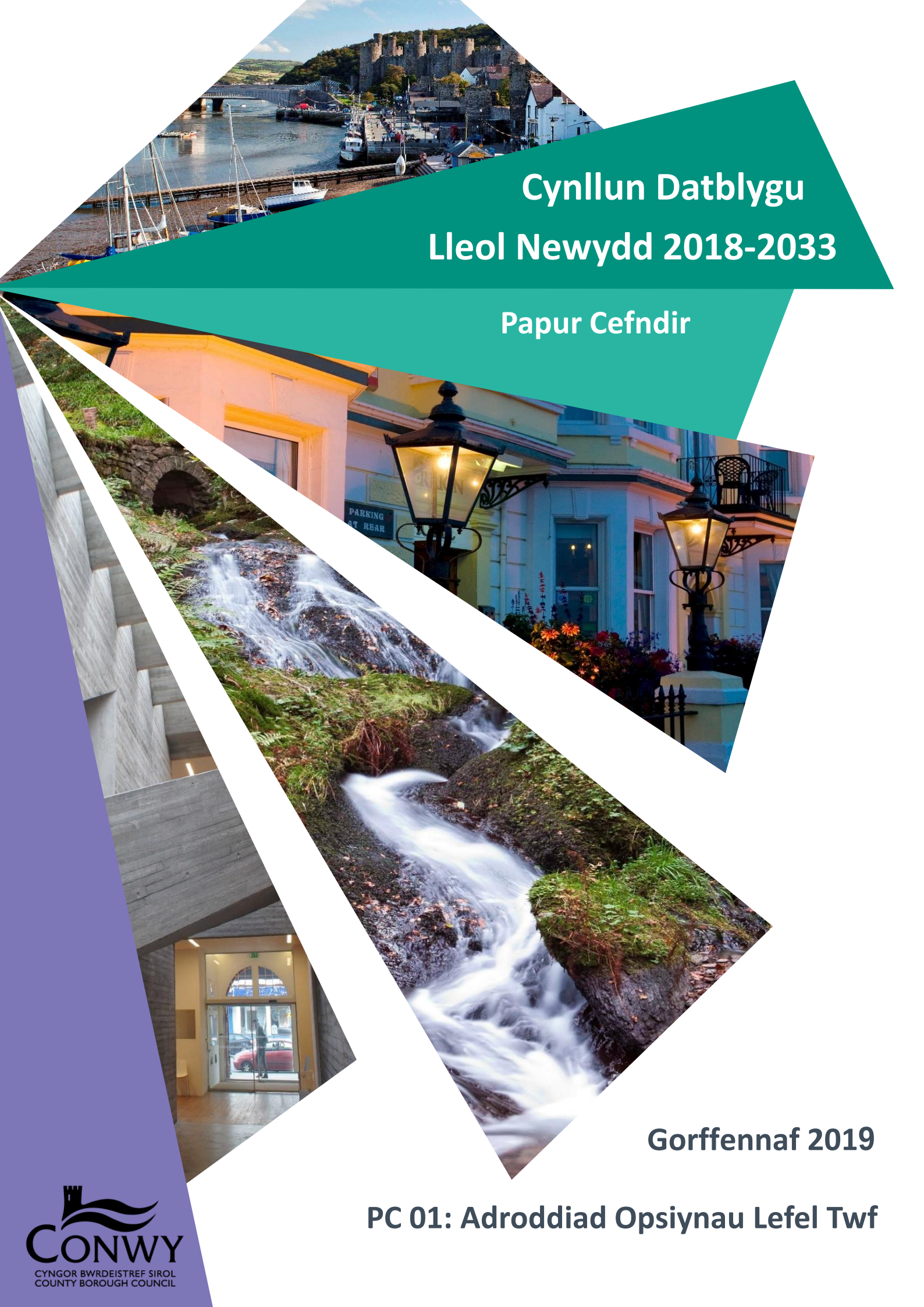

Cynllun Datblygu Lleol Newydd 2018-2033

Papur Cefndir

Gorffennaf 2019

PC 01: Adroddiad Opsiynau Lefel Twf

Mae'r ddogfen hon ar gael i'w gweld a'i lawrlwytho ar wefan y Cyngor yn: www.conwy.gov.uk/cdlln Mae copïau hefyd ar gael i'w gweld yn y prif lyfrgelloedd a swyddfeydd y Cyngor a gellir eu cael gan y Gwasanaeth Polisi Cynllunio Strategol, Coed Pella, Ffordd Conwy, Bae Colwyn LL29 7AZ neu drwy ffonio (01492) 575461. Os hoffech chi gael gair â swyddog cynllunio sy'n gweithio ar y Cynllun Datblygu Lleol ynglŷn ag unrhyw agwedd ar y ddogfen hon, cysylltwch â'r Gwasanaeth Polisi Cynllunio Strategol ar (01492) 575181 / 575445/ 575124 / 574232.

Gallwn ddarparu'r ddogfen hon ar CD, yn electronig neu mewn print mawr a gallwn ei chyfieithu i ieithoedd eraill, cysylltwch â y Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar (01492) 575461.

Rhoddir trwydded ddirymiadwy nad yw'n gyfyngedig, heb freindal, i chi weld y Data Trwyddedig ar gyfer defnydd anfasnachol yn unig, o'r cyfnod y bydd ar gael gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy;
Ni chewch gopïo, is-drwyddedu, dosbarthu, gwerthu neu fel arall drefnu bod y Data Trwyddedig ar gael mewn unrhyw ffurf i drydydd partiön; a
Neilltuir hawliau trydydd parti i orfodi telerau'r drwydded hon i'r Arolwg Ordnans.

Cynnwys

Penawdau	1
1. Cefndir	2
2. Edrych ar y dystiolaeth.....	5
Proffil demograffig ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy	5
Ymfudo.....	8
Y gofyn am anheddau a'r anheddau a gwblhawyd yn y gorffennol	11
Twf economaidd.....	13
Dyheadau'r Cyngor ar gyfer y CDLI newydd ar gyfer 2018-2033.....	13
3. Y opsiynau twf y rhoddwyd ystyriaeth iddynt	14
Amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth.....	14
Amcanestyniadau a arweinir gan y boblogaeth	15
Amcanestyniadau a arweinir gan anheddau	15
4. Opsiwn twf a ddewiswyd	17
Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn	17
Dadleuon yn erbyn gefnogi'r dewis twf hwn	18
5. Beth mae'r opsiwn twf a ffefrir yn ei ddangos	19
Newid yn y boblogaeth.....	19
Twf aelwydydd	21
Gofynion anheddau.....	22
Effaith ar ddarparu tai fforddiadwy	24
Cymysgedd tai	24
Effeithiau cyflogaeth.....	26
Atodiad 1: Goblygiadau ehangach twf aelwydydd a'r boblogaeth.....	28
Atodiad 2: Rhestr o'r opsiynau twf a ystyriwyd	30

Penawdau

Cynhyrchwyd y papur hwn i ddarparu gwybodaeth gefndir i gefnogi'r cam ymgynghoriad strategaeth a ffefrir o Gynllun Datblygu Lleol Newydd Conwy 2018-2033 (CDLIN), y mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn ei lunio.

Mae'r papur cefndir yn disgrifio'r opsiynau arfaethedig ar gyfer twf yn y Fwrdeistref Sirol a sut y mae'n bosibl i'r rhain effeithio ar strwythurau a chyfansymiau'r boblogaeth, gofynion anheddau a'r cymysgedd tai, ac mae'n nodi goblygiadau posibl y twf rhagamcanol o ran tir cyflogaeth a swyddi.

Mae'r crynodeb o effeithiau cyflogaeth ac anheddau dros gyfnod y Cynllun i'w weld yn y tabl isod. Mae'r holl ddata yn dangos newid rhwng 2018 a 2033 (mae manylion llawn ar gael yn adran 5 o'r adroddiad hwn).

	Newid 2018-2033
Twf aelwydydd	4,000
Effeithiau anheddau	
Aelwydydd i anheddau	4,400
Ynghyd â thai wrth gefn	880
Cyfanswm anheddau	5,250
Cyfanswm anheddau ac eithrio PCE*	5,150
Y gofyn blynyddol cyfartalog	290
Y gofyn blynyddol cyfartalog (yn cynnwys tai wrth cefn)	350
Gofynion tir ar gyfer tai	
Cyflenwad presennol	2,600
Dyraniadau newydd sy'n ofynnol	2,550
Effeithiau economaidd	
Twf swyddi	1,850
Twf swyddi ac eithrio PCE*	1,800
Tir (ha)	12.9

* Y rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri

Cyn profi'r senarios twf ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, mi edrychom ar rai o'r ffactorau sy'n dylanwadu ar newid, gan gynnwys proffil demograffig Bwrdeistref Sirol Conwy, twf economaidd, cyfraddau cwblhau tai'r gorffennol, a dyheadau'r Cyngor o safbwynt y CDLI newydd. Defnyddiwyd y dystiolaeth i helpu i siapia'r ystod eang o'r gwahanol senarios twf yr edrychwyd arnynt cyn bodloni ar yr un a gyflwynir yn y papur hwn.

Mae'r papur hwn yn diweddarau'r gwaith a wnaed ar gyfer y cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd broses Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

1. Cefndir

- 1.1 Lluniwyd y papur hwn i ddarparu gwybodaeth ar yr opsiynau twf ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Newydd Bwrdeistref Sirol Conwy ar gyfer 2018-2033 sy'n cael ei lunio gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Mae'n ffurfio rhan o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer y cam ymgynghoriad strategaeth a ffeirir o'r broses. Mae'r papur cefndir yn datgan opsiynau arfaethedig ar gyfer twf yn yr ardal a sut y bydd y rhain yn effeithio ar strwythurau a chyfansymiau'r boblogaeth o bosibl, y gofynion am anheddau a'r cymysgedd tai. Mae hefyd yn nodi goblygiadau'r twf amcanestynedig o ran tir cyflogaeth a swyddi.
- 1.2 Mae'r papur hwn yn diweddarau'r gwaith a wnaed ar gyfer y cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd y broses Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Allan o'r ystod o amcanestyniadau a gynhyrchwyd bryd hynny, dewiswyd pump fel y rhai a oedd yn cynrychioli'r dystiolaeth orau, ac sydd hefyd yn cefnogi dyheadau'r Cynllun Datblygu Lleol. Roedd tri o'r opwisnau twf yn amcanestyniadau a arweinir gan y boblogaeth sy'n defnyddio methodoleg amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru fel man cychwyn, ond sy'n defnyddio gwahanol dueddiadau a thybïaethau am dwf i'r dyfodol. Cafodd y ddau senario twf ychwanegol eu harwain gan gyflogaeth ac yn deillio o'r wybodaeth yn yr Adolygiad o Dir Cyflogaeth (ELR) a Strategaeth Twf Economaidd y Cyngor.
- 1.3 O ganlyniad i'r ymgysylltiad hwn â rhanddeiliaid allweddol, datblygwyd strategaeth a ffeirir ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd, a ddewisodd un o'r amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth fel yr opsiwn twf a ffeirir. Ceir mwy o fanylion am y dewis hwn o ran twf yn nogfen y Strategaeth a Ffeirir¹.
- 1.4 Mae'r papur yn edrych ar y dystiolaeth a archwiliwyd wrth ystyried yr opsiynau twf hyd yma. Rhoddir esboniad hefyd o'r methodolegau ystadegol a'r tybïaethau polisi a ddefnyddiwyd i wneud y dewis hwn. Rhoddir hefyd ychydig o fanylion am yr opsiynau twf eraill y rhoddiwyd ystyriaeth iddynt a'r rhesymau pam y'u gwrthodwyd (gweler Adran 4 ac Atodiad 2).
- 1.5 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn argymhell:

(b)ydd yr Amcanestyniadau Aelwydydd lefel awdurdod lleol diweddaraf i Gymru gan Lywodraeth Cymru, ochr yn ochr â'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (AFDLI) diweddaraf, a'r cynllun Llesiant ar gyfer ardal y cynllun, yn rhan sylfaenol o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer y cynlluniau datblygu. Dylid ystyried y rhain ynghyd â thystiolaeth allweddol arall mewn perthynas â materion fel beth mae'r cynllun yn ceisio ei gyflawni, cysylltiadau rhwng tai a swyddi, yr angen am dai fforddiadwy, ystyriaethau'r Gymraeg, ac ymarferoldeb y cynllun er mwyn nodi strategaeth briodol ar gyfer darparu tai yn ardal y cynllun. Rhaid rhoi ystyriaeth briodol hefyd i'r ffactorau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ehangach mewn cynllun datblygu er mwyn sicrhau y caiff lleoedd cynaliadwy a chymunedau cydlynus eu creu.

a bydd

¹ <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

angen i awdurdodau cynllunio asesu a yw elfennau gwahanol yr amcanestyniadau yn briodol i'w hardal, ac os nad ydynt, dylent wneud gwaith modelu, ar sail tystiolaeth gadarn, i nodi dewisiadau amgen².

Mae'r canllawiau hefyd yn pwysleisio dyletswydd Awdurdodau Cynllunio i wneud nodyn o 'Gynlluniau Llesiant' y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fel rhan allweddol o'r sylfaen dystiolaeth.

- 1.6 Mae cafeatai ychwanegol i'w hystyried wrth geisio symud y tu hwnt i'r amcanestyniadau a gynhyrchwyd yn swyddogol y rhagfynegydd allweddol twf i'r dyfodol, yn enwedig y rheini a gaiff eu cynhyrchu'n unol â methodoleg safonedig ar draws nifer o ardaloedd ac at ddibenion amrywiol, sy'n aml yn cystadlu â'i gilydd.
 - Nid yw unrhyw set o amcanestyniadau ond yn cyflwyno un dyfodol posibl.
 - Maent yn seiliedig ar dueddiadau'r gorffennol – yr oll a wna amcanestyniadau yw cymryd yr hyn a ddigwyddodd yn y gorffennol a gweld beth a fyddai'n digwydd pe byddai'r tueddiadau hynny'n parhau. Ac os yw'r cyfnod lle caiff y tuedd ei fesur yn eithriadol, mae'n bosibl na roddir y darlun cyflawn.
 - Ni chynhwysir dim elfennau polisi yn yr amcanestyniadau swyddogol, hyd yn oed os yw'r rhain eisoes yn hysbys³.
- 1.7 Cyn profi'r gwahanol senarios twf ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, fe wnaethom edrych ar rai o'r ffactorau sy'n dylanwadu ar newid ar y lefel leol gan gynnwys proffil demograffig Bwrdeistref Sirol Conwy, twf economaidd; cyfraddau cwblhau tai yn y gorffennol a dyheadau'r Cyngor ar gyfer y CDLI newydd.
- 1.8 Rydym hefyd wedi edrych ar y materion a nodwyd yn yr asesiad o lesiant lleol a baratowyd yn 2017 ar gyfer Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych a sut maent yn cyd-fynd â'r Cynllun Datblygu Lleol a'i ddyletswyddau dan y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Rydym wedi canolbwyntio'n benodol ar ddyheadau llesiant ar gyfer poblogaeth fwy cytbwys sy'n cadw pobl iau yn yr ardal, sy'n cynnig cyfleoedd cyflogaeth i helpu i sicrhau hyn, ac sy'n darparu tai addas a fforddiadwy ar gyfer ein poblogaeth bresennol ac i'r dyfodol.
- 1.9 Mae'r holl ddata yn dangos newid rhwng 2018 a 2033 (cyfnod y Cynllun) oni nodir yn wahanol.
- 1.10 Oni nodir yn wahanol, darperir y ffigurau hyn ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy yn ei chyfanrwydd, gan gynnwys y rhan o'r ardal sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri.
- 1.11 Gan mai ond rhagamcan o'r gofynion i'r dyfodol yw'r niferoedd, ac nid cyfrif union, caiff y canlyniadau eu talgrynnu i'r 50 agosaf ar gyfer eu cyhoeddi, heblaw am yr amcanestyniad o'r gofyn blynyddol am anheddau ac ymfudo blynyddol, sy'n cael eu talgrynnu i'r 10 agosaf. Caiff y niferoedd eu hadio cyn eu talgrynnu,

² Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 10, Rhagfyr 2014 – Pennod 4 Lleoedd Actif a Chymdeithasol

³ Ymysg yr esiamplau o benderfyniadau polisi sy'n hysbys inni ac y byddant yn cael effaith ar lefelau twf ond nad ydynt yn rhan o fethodoleg amcanestyniadau Llywodraeth Cymru y mae Brexit a bid twf swyddi Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru. Er ein bod yn gwybod bod pethau'n debygol o newid oherwydd y penderfyniadau polisi hyn, nid oes gennym ffordd ddibynadwy o ddarogan *sut* y byddant yn newid nac yn union *beth* y byddant yn ei newid, ac felly ni allwn gynhyrchu amcangyfrif cadarn o dwf i'r dyfodol ar sail yr elfennau 'anhysbys' hyn a fyddai'n bodloni gofynion caeth dynodiad Ystadegau Gwladol.

felly mae'n bosibl nad yw'r ffigurau unigol mewn tablau yn adio i gyfansymiau'r colofnau neu'r rhesi.

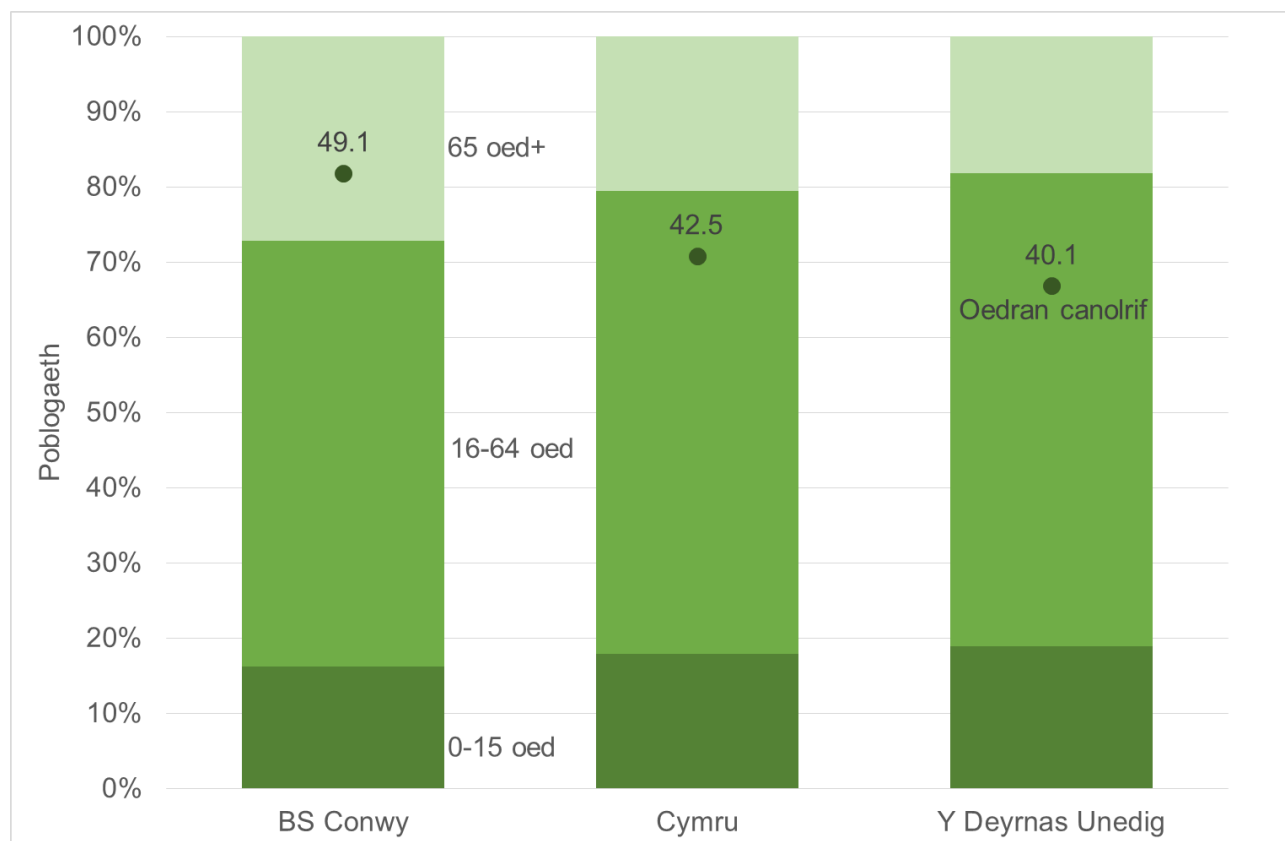
2. Edrych ar y dystiolaeth

Proffil demograffig ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy

- 2.1 Maint, siâp a nodweddion allweddol poblogaeth yr ardal yw'r man cychwyn ar gyfer gwneud dadansoddiad o dystiolaeth a allai siapio twf i'r dyfodol dros gyfnod y Cynllun. Rydym wedi darparu trosolwg o'r boblogaeth, ac yna wedi edrych yn fwy manwl ar ymfudo, gan mai hwn yw ysgogydd mwyaf unrhyw newid yn y boblogaeth ym Mwrdeistref Sirol Conwy.
- 2.2 Y prif ffynonellau data a ddefnyddiwyd i edrych ar broffil demograffig yr ardal yw amcangyfrifon poblogaeth y Swyddfa Ystadegau Gwladol a'r data ategol ar gydrannau newid yn y boblogaeth; ac amcanestyniadau poblogaeth is-genedlaethol sail-2014 Llywodraeth Cymru.
- 2.3 Amcangyfrifwyd mai maint y boblogaeth breswyl ym Mwrdeistref Sirol Conwy ar 30 Mehefin 2017⁴ oedd 116,850 o bobl. Yn y 15 mlynedd er 2002 mae poblogaeth Bwrdeistref Sirol Conwy wedi cynyddu 6,250, sy'n 5.6% - ffigur cyfartalog o oddeutu 0.4% y flwyddyn, er nad yw'r cyfraddau newid wedi'u taenu'n wastad ar draws y cyfnod. Yn ystod yr un cyfnod, cynyddodd poblogaeth Cymru 6.9% a thyfodd poblogaeth y DU 11.2%.

Siart 2.1: strwythurau poblogaeth cymharol ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy, Cymru a'r DU

Ffynhonnell: amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn 2017, ONS

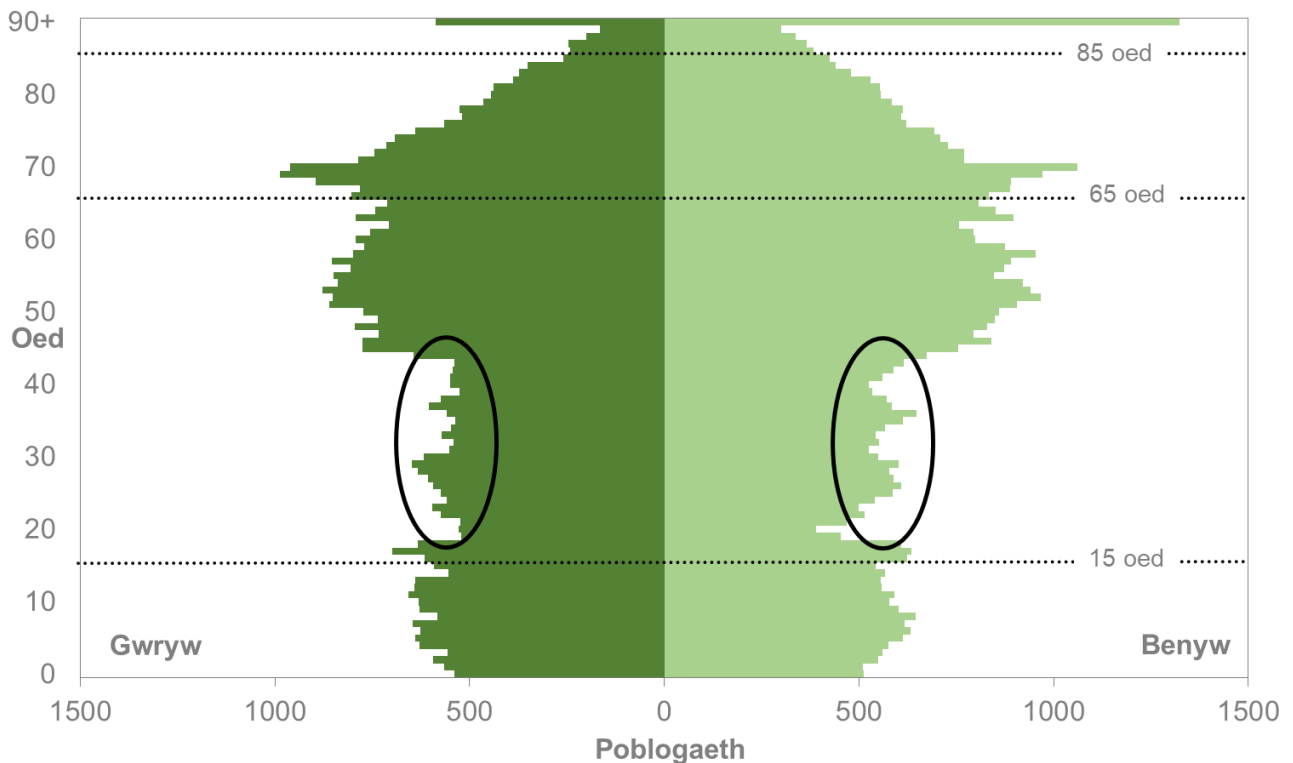
⁴ Amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn a chydrannau newid y boblogaeth, y Swyddfa Ystadegau Gwladol

- 2.4 Nid yw poblogaeth Bwrdeistref Sirol Conwy yn adnewyddu ei hun yn naturiol oherwydd y ceir mwy o farwolaethau na genedigaethau yn yr ardal bob blwyddyn. Gyda nifer y marwolaethau ar gyfartaledd yn 1,500 bob blwyddyn, a'r genedigaethau ond yn 1,150, byddai poblogaeth Bwrdeistref Sirol Conwy 350 o bobl yn llai bob blwyddyn oni bai am fewnfudo net i'r ardal.
- 2.5 Mae strwythur oedran y Fwrdeistref Sirol yn llawer hŷn nag ar gyfer Cymru neu'r DU gyfan. Mae ffigur 27.2% Bwrdeistref Sirol Conwy o'r boblogaeth sy'n 65 oed a drosodd yn cymharu ag 20.6% yng Nghymru gyfan ac nid yw ond yn 18.2% ar draws y DU. Roedd oedran canolrifol y boblogaeth yn 2017 yn 49.1 oed (Cymru = 42.5; DU = 40.1). Mae'r oedran canolrifol wedi cynyddu o 45.5 i 49.1 oed dros y degawd diwethaf.
- 2.6 Mae dau ffactor yn gyfrifol yn bennaf am y cynnydd yn nifer y bobl 65 oed a drosodd; yn gyntaf, mae'r gwelliannau yn y cyfraddau marwolaethau yn golygu bob pobl yn byw'n hirach; ac yn ail, y ffaith bod carfan fawr y 'blynyddoedd brig babanod' a aned ar ôl yr Ail Ryfel Byd yn heneiddio.
- 2.7 Mae nifer y plant yn y boblogaeth wedi bod yn dirywio'n raddol dros y degawd diwethaf, gan adlewyrchu'r gostyngiad yn nifer y babanod a aned ar ddiwedd y 1990au / dechrau'r 2000au, a'r ffaith bod y cyfraddau geni isel hyn wedi dychwelyd yn y 5 mlynedd diwethaf yn fras. Mae ffigur 16.2% Bwrdeistref Sirol Conwy o'r boblogaeth sydd dan 16 oed yn cymharu â 17.9% yng Nghymru gyfan a 18.9% ar draws y DU.
- 2.8 Mae 56.6% Bwrdeistref Sirol Conwy o'r boblogaeth sydd rhwng 16 a 64 oed yn cymharu â 61.5% yng Nghymru gyfan a 62.9% ar draws y DU. Mae'r ffigur hwn yn gymharol isel, ac mae'n arwain at gymhareb ddibyniaeth uchel - hynny yw, cymhareb y bobl oedran gweithio i'r rheini sydd mewn egwyddor yn 'ddibynol' ar y boblogaeth oedran gweithio hynny. Yn 2017 y gymhareb ddibyniaeth ym Mwrdeistref Sirol Conwy oedd 765 o ddibynyddion am bob 1,000 o unigolion oedran gweithio. Yng Nghymru, roedd yn 625:1,000 (mae cymhareb y DU yn 590:1,000). Gall cymhareb ddibyniaeth uchel roi straen ar yr economi leol ac ar yr adnoddau sydd eu hangen i ddarparu gofal cymdeithasol.
- 2.9 Mae nifer y bobl yn y grŵp poblogaeth oedran gweithio yn benodol yn dioddef oherwydd allfudo ymysg oedolion ifanc yn y grŵp oedran 18-24 ac oherwydd i garfan fawr y 'blynyddoedd brig babanod' a aned ar ôl yr Ail Ryfel Byd symud allan o'r grŵp oedran gweithio wrth iddynt gyrraedd oedran ymddeol.
- 2.10 Mae cadw pobl ifanc yn ein hardal yn broblem fawr, gan fod yr amcangyfrifon poblogaeth ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy yn dangos bwlch mawr yn y strwythur oedran rhwng oddeutu 18 a 40 oed. Hwn yw'r grŵp oedran sydd fwyaf tebygol o fod yn economaidd neu'n gymdeithasol symudol, gan geisio gwaith, addysg a chyfleoedd cymdeithasol eraill y tu allan i'r ardal. Mae llawer o bobl ifanc yn gorfod gadael yr ardal i gael addysg uwch ac er nad yw hyn ynddo'i hun yn broblem, mae methu â'u denu yn ôl i'r ardal ar ôl graddio yn arwain at genedlaethau anghytwys.
- 2.11 Dengys y siart isod ei bod yn gwbl amlwg nad yw ein poblogaeth ar y ffurf pyramid traddodiadol, sy'n dangos llawer o blant a phobl ifanc yn y 'gwaelod' yn cefnogi 'brig' culach o bobl hŷn. Mae ein poblogaeth yn bendrwm iawn yn y grwpiau oedran hŷn. Er bod ysgogyddion demograffig eraill oll wedi cael effaith ar yr anghydbwysedd hwn yn y boblogaeth (oes ddisgwyliedig hwy, ffrwythlondeb is ac effeithiau'r blynyddoedd brig babanod ar ôl y rhyfel), mae

allfudo ymysg pobl ifanc yn un o'r dylanwadau allweddol, ac yn un sy'n cael effaith ar lesiant economaidd yr ardal yn ogystal ag ar ei chyfansoddiad cymdeithasol a diwylliannol.

Siart 2.2: pyramidiau poblogaeth yn dangos y bylchau yn strwythur oedran y boblogaeth rhwng 18 a 40 oed

Ffynhonnell: amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn 2017, ONS

2.12 Mae'r isadran nesaf o'r adroddiad yn edrych yn fanylach ar y patrymau ymfudo ym Mwrdeistref Sirol Conwy.

2.13 Mae amcanestyniadau poblogaeth is-genedlaethol sail-2014 Llywodraeth Cymru⁵ yn rhagamcanu, erbyn diwedd cyfnod y cynllun arfaethedig yn 2033:

- os yw'r tuedd 5 mlynedd o safbwynt ymfudo yn parhau, y bydd gan Fwrdeistref Sirol Conwy boblogaeth o 118,600 - sy'n gynydd o 1,750 (1.5%) ar 2018, sef dechrau cyfnod y cynllun.
- os yw'r tuedd 10 mlynedd o safbwynt ymfudo yn parhau, y bydd gan Fwrdeistref Sirol Conwy boblogaeth o 118,700 - sy'n gynydd o 1,850 (1.6%).
- y daw'r cynnydd net yn y boblogaeth o fewnfudo, oherwydd y byddai newid naturiol yn unig (genedigaethau a marwolaethau) yn arwain at gwmp yn y cyfansymiau poblogaeth.

⁵ <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Population-and-Migration/Population/Projections/Local-Authority/2014-based>

- mai yn y grŵp oedran 65+ y bydd y twf yn y boblogaeth. Y bydd nifer y bobl oedran gweithio a'r boblogaeth dan 16 oed yn gostwng.
- y rhagwelir y bydd y cymarebau dibyniaeth yn cynyddu wrth i garfan gyfan y blynyddoedd brig babanod symud i'r grŵp oedran ôl ymddeol.

- 2.14 Mae'r Uned Ymchwil a Gwybodaeth Gorfforaethol yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn llunio bwletin ymchwil blynyddol sy'n edrych ar y proffil poblogaeth ar gyfer y Fwrdeistref Sirol mewn mwy o fanylder. Mae'r rhifyn diweddaraf i'w weld ar wefan y Cyngor yn <http://www.conwy.gov.uk/cy/Council/Statistics-and-research/Population/Population-profile-for-Conwy-County-Borough.aspx>

Ymfudo

- 2.15 Ymfudo yw'r un gydran o newid poblogaeth sy'n cael yr effaith fwyaf yn y Fwrdeistref Sirol. Heb gynnydd net mewn mewnfudwyr, ni fyddai'r boblogaeth yn adnewyddu ei hun yn naturiol a byddai nifer y bobl sy'n byw yn yr ardal yn gostwng bob blwyddyn, oherwydd y ceir oddeutu 350 yn fwy o farwolaethau na genedigaeithau yn yr ardal bob blwyddyn. Er hynny, mae lefelau mewnfudo yn codi ac yn gostwng o un flwyddyn i'r llall, maent yn anodd eu mesur ac yn anodd eu rhagweld.
- 2.16 Dros y 10 mlynedd diwethaf, bu'r mewnfudo net blynyddol cyfartalog i Fwrdeistref Sirol Conwy yn oddeutu 550 o unigolion bob blwyddyn. Mae ymfudo, fodd bynnag, yn gydran anwadal o'r newid yn y boblogaeth, ac mae wedi amrywio o -50 a +1,550 o unigolion dros yr 20 mlynedd diwethaf. Gall hon fod yn broblem benodol wrth ddefnyddio ymfudo i helpu i ragweld newid yn y boblogaeth i'r dyfodol. Gall y set o flynyddoedd a ddewisir i ddarparu tuedd yn y gorffennol esgor ar ganlyniadau gwahanol iawn, fel y gwelir yn y tabl isod.

Tabl 2.1: ymfudo net cyfartalog blynyddol ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy dros gyfnodau pum mlynedd penodol

Ffynhonnell: cydrannau newid yn y boblogaeth ONS ar gyfer amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn

	Mudo net blynyddol ar gyfartaledd
Canol 2012-canol 2017 – cyfartaledd blynyddol mwyaf diweddar	700
Canol 2007-canol 2012 – cyfartaledd blynyddol isaf	400
Canol 1999-canol 2004 – cyfartaledd blynyddol uchaf	1,150

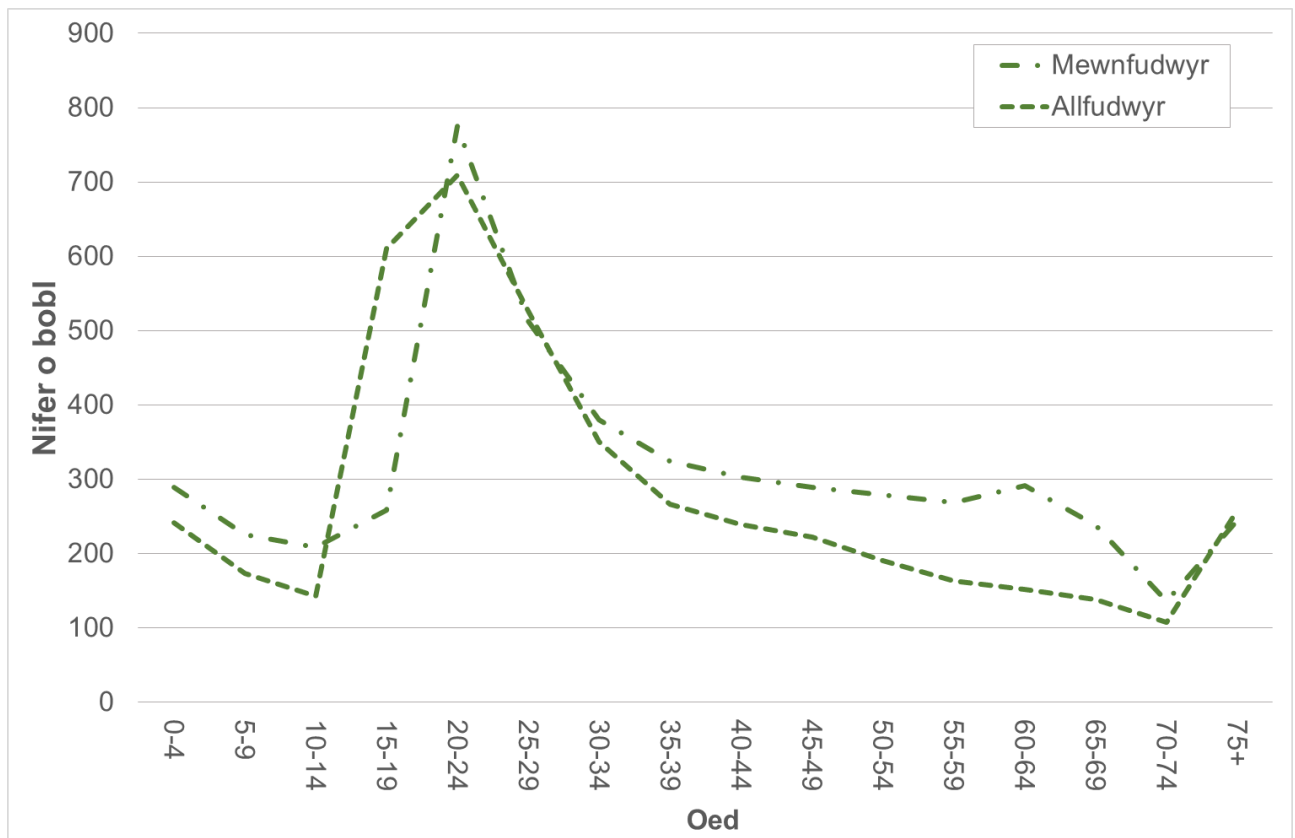
- 2.17 Er mwyn gwastatáu ychydig ar yr amrywiad hwn, wrth edrych ar strwythur oedran ymfudwyr i ddarparu tystiolaeth ar gyfer y papur cefndir hwn, rydym wedi defnyddio ffigur cyfartalog dros 10 mlynedd. Mae strwythur oedran cymharol ymfudwyr mewn gwirionedd yn llawer mwy sefydlog na chyfanswm cyfrifiadau'r

mewnfudo neu'r allfudo, felly mae'r cyfartaledd deng mlynedd yn rhoi arwydd da o'r patrwm ymfudo.

- 2.18 Ceir cynnydd net ym mhoblogaeth y rhan fwyaf o'r grwpiau oedran oherwydd mwy o fewnfudo nag allfudo. Er hynny, gwelir cynnydd mawr mewn allfudo yn y grwpiau oedran 15-29. Nid oes sefydliad addysg uwch i'w gael ym Mwrdeistref Sirol Conwy, felly mae'n rhaid i'r rhan fwyaf o bobl sydd eisiau mynd i brifysgol neu addysg uwch o fath arall yn 18 oed adael yr ardal. Hwn hefyd yw'r grŵp oedran sydd fwyaf tebygol o fod yn economaidd ac yn gymdeithasol symudol, gan geisio gwaith a chyfleoedd cymdeithasol eraill y tu allan i'r ardal. Mae'r grŵp oedran hwn wedi dod yn gynyddol symudol yn y blynyddoedd diwethaf, felly mae maint ac effaith eu hallfudo wedi tyfu. Fel ffigur cyfartalog 10 mlynedd, mae'r grwpiau oedran hyn i gyfrif am 41% o'r allfudo.

Siart 2.3: proffil oedran cyfartalog ymfudwyr ym Mwrdeistref Sirol Conwy, 2007/08 i 2016/17

Ffynhonnell: data llif ymfudo mewnol a rhyngwladol, ONS

- 2.19 Mae'r ymchwydd yn y proffil oedran ar gyfer mewnfudwyr yn y grŵp oedran 20-24 yn awgrymu bod rhai o'r bobl ifanc hyn yn dychwelyd i'r ardal ar ôl iddynt orffen addysg uwch. Er hynny, nid yw pawb sy'n gadael yn eu harddegau hwyr neu eu hugeiniau yn dod yn ôl i'r ardal, ac mae hyn yn dwysau proffil oedran hyn nag arferol ein strwythur poblogaeth. Mae oddeutu 1,850 o bobl yn y grŵp oedran 15-29 yn gadael Bwrdeistref Sirol Conwy bob blwyddyn, a dim ond oddeutu 1,550 sy'n symud i mewn - sy'n ffigur allfudo net o oddeutu 300 y flwyddyn.

- 2.20 Er y ceir mewnfudo net ymysg pobl yn eu 30au i'w 40au, nid yw'n cydbwysu'r golled net ymysg oedolion ifanc, ac mae'n arwain at anghydbwysedd yn ein strwythur poblogaeth.
- 2.21 Ceir ymchwydd mewn mewnfudo net yn y grwpiau oedran cyn ymddeol - pobl rhwng 50 a 64 oed sydd i gyfrif am oddeutu 17% o'r mewnfudwyr ond nid ydynt i gyfrif ond am 11% o'r allfudwyr. Yn y 10 mlynedd diwethaf, gwelwyd cynnydd blynyddol o 350 o bobl yn y ffigwr ymfudo net yn y grŵp oedran hwn. Ceir cynnydd ymfudo net llawer is yn y grŵp oedran 65-69. Ar gyfartaledd, o 70 oed ymlaen mae'r ffigurau mewnfudo ac allfudo yn gytbwys.

Tabl 2.2: cyfran yr ymfudo ym Mwrdeistref Sirol Conwy, yn ôl grŵp oedran (ffigurau cyfartalog 2007/08 i 2016/17)

Ffynonellau: data llif ymfudo mewnol a rhyngwladol, ONS

	Mewnfudwyr	Allfudwyr
Cyfanswm mudwyr	5,000	4,500
0-14 oed	14.4%	12.4%
15-29 oed	30.8%	41.1%
30-49 oed	25.8%	24.0%
50-64 oed	16.7%	11.2%
Oed 65+	12.3%	11.2%
Oed 75+	4.9%	5.8%

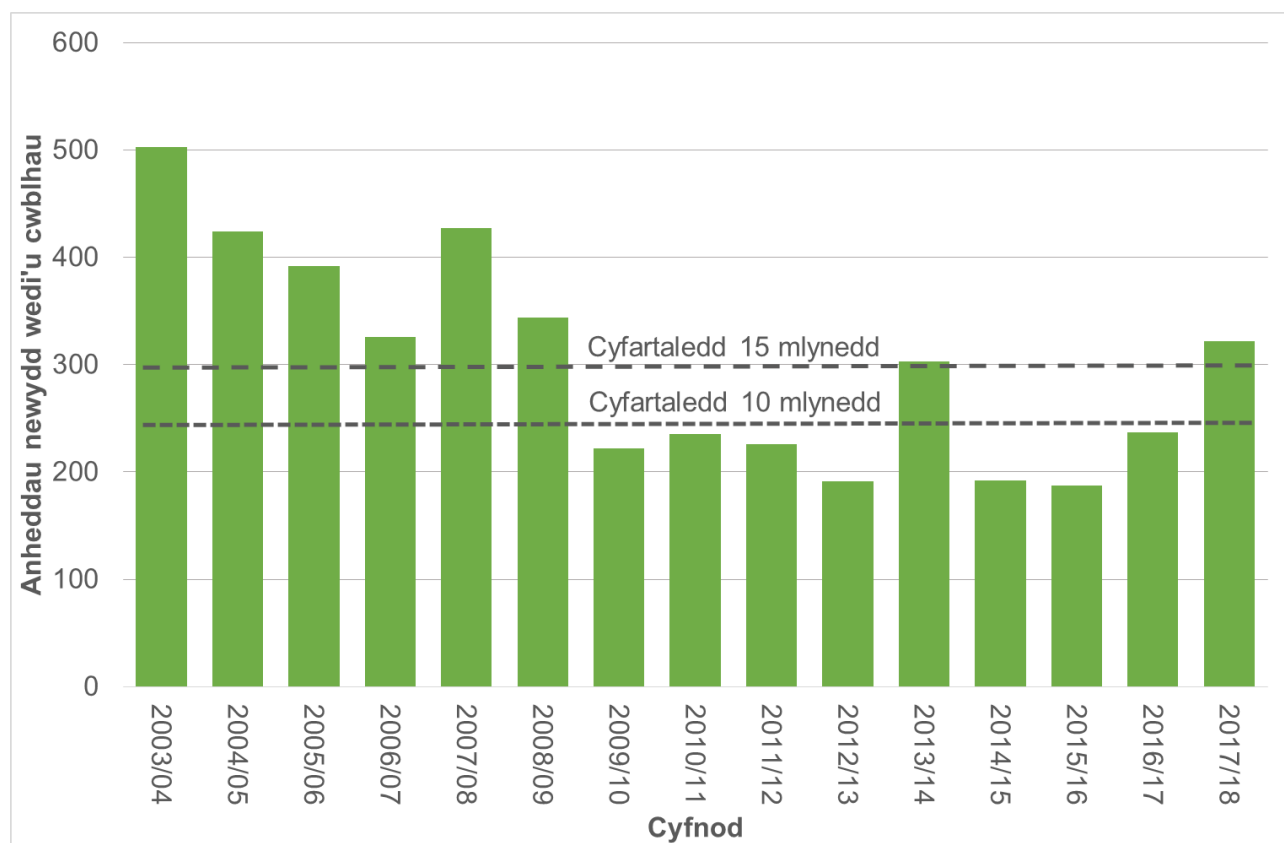
- 2.22 Mae allfudo net ymysg oedolion ifanc yn cael effaith ddilynol ar strwythur y boblogaeth gyfan. Y bobl hyn yw sail y boblogaeth oedran gweithio sy'n sbarduno ein heconomi, nhw hefyd yw'r bobl a ddaw yn rhieni. Mae llai o enedigaethau oherwydd carfan rieni 'absennol' yn golygu llai fyth o oedolion ifanc yn y genhedlaeth nesaf, sydd wedyn yn dod yn effaith gyfansawdd ar yr anghydbwysedd oedran yn y boblogaeth.
- 2.23 Ochr yn ochr â'r materion a welir yn yr adran 'proffil demograffig' uchod (twf cymharol araf yn y boblogaeth o'i gymharu â lefelau cenedlaethol, strwythur poblogaeth hŷn na'r ffigur cyfartalog, cymarebau dibyniaeth uchel), mae'r patrymau ymfudo presennol yn peri problemau i ddyheadau'r ardal am boblogaeth fwy cytbwys sy'n cadw pobl ifanc yn yr ardal, sy'n cynnig cyfleoedd cyflogaeth i helpu i gyflawni hyn, ac sy'n darparu tai addas a fforddiadwy i'n poblogaeth yn awr ac i'r dyfodol.
- 2.24 Mae cadw poblogaeth ag oeddrannau cytbwys o fantais i'r gymdeithas gyfan. Mae'r broses o gyfnewid gwybodaeth a rennir, dealltwriaeth a diwylliant rhwng cenedlaethau yn helpu i ffurfio cymuned gadarn, fywiog, arloesol ac integredig - mae 'symud â'r oes' a 'throsoglwyddo doethineb' ill dau yn hanfodol i greu cadernid cymdeithasol. Caiff rolau cefnogi a gofalu cymunedol hefyd eu meithrin drwy integreiddio rhwng y cenedlaethau, nid yn unig o fewn teuluoedd ond â chymdogion, cyfeillion a drwy wirfoddoli. Gall hon fod yn broses ddwyffordd, gyda thrigolion hŷn yn helpu â gofal a datblygiad plant yn ogystal â phobl iau yn rhoi gofal ffurfiol ac anffurfiol i drigolion hŷn.

- 2.25 I gyflogwyr a'r economi yn gyffredinol, mae recriwtio, cadw a datblygu pobl ifanc yn y gweithlu a'r boblogaeth ehangach yn helpu i fynd i'r afael â phroblemau megis gweithlu sy'n heneiddio, bylchau mewn sgiliau a phrinder sgiliau, datblygu doniau, cynllunio ar gyfer olyniaeth a deall cwsmeriaid ac egin farchnadoedd a thueddiadau.
- 2.26 Dylid nodi bod sawl ffactor, nad oes gennym ddim rheolaeth drostynt yn lleol, sy'n effeithio ar ymfudo, fel polisiau economaidd cenedlaethol neu dueddiadau cymdeithasol i ymddeol dramor. Gall digwyddiadau unwaith ac am byth neu annisgwyl hefyd gael effaith fawr ar ymfudo, megis mewnlifiad ymfudwyr economaidd o Ddwyrain Ewrop a welwyd ar ôl cael mynediad i'r UE yn 2004 neu'r arafu mewn ymfudo mewnol a rhyngwladol ar ôl y dirywiad economaidd yn 2008. Mae hefyd yn anodd rhagweld beth fydd effaith digwyddiadau sy'n hysbys inni, fel Brexit, ar symudiad y boblogaeth. Mae angen inni felly fod yn ofalus wrth geisio dehongli tueddiadau ymfudo.

Y gofyn am anheddau a'r anheddau a gwblhawyd yn y gorffennol

Siart 2.4: anheddau a gwblhawyd bob blwyddyn ym Mwrdeistref Sirol Conwy

Ffynhonnell: cydastudiaethau argaeledd tir ar gyfer tai, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

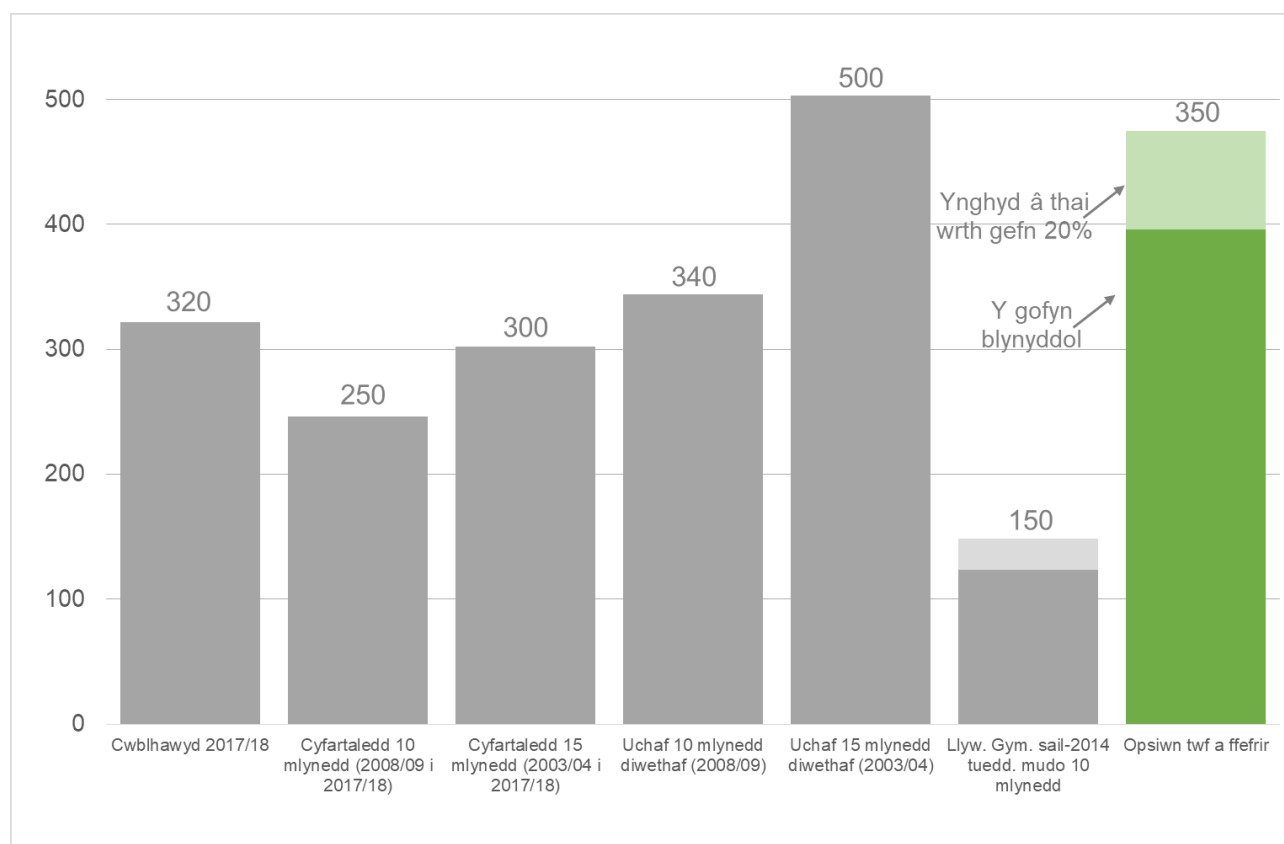
Darperir y ffigurau hyn ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy yn ei chyfanrwydd, gan gynnwys y rhan o'r ardal sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri⁶.

⁶ Y ffigur cwblhau anheddau cyfartalog yn y rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy sy'n syrthio o fewn APCE oedd 6 y flwyddyn rhwng 2008/09 a 2017/18

2.27 Er bod y cyflenwad tir yn effeithio ar y cyfraddau cwblhau ar gyfer anheddau tai newydd, ac y gallent fod yn cael eu cyfyngu gan gyfyngiadau dyrannu tai yn y Cynllun Datblygu presennol, mae'n werth edrych ar gyfraddau adeiladu blynyddol y gorffennol i gael teimlad am y tueddiadau dros y degawd diwethaf yn fras. Mae'n bosibl i'r ffigurau hefyd fod yn fan cychwyn ar gyfer deall capasiti'r diwydiant adeiladu i ymdopi â newidiadau yn y gofynion blynyddol am anheddau newydd sy'n cael eu hawgrymu gan opsiynau twf y CDLI.

Siart 2.5: y gofyn am anheddau: ffigur cyfartalog blynyddol ar gyfer yr opsiynau twf, gyda data cymharol ar gyfer tai a gwblhawyd yn y gorffennol

Ffynonellau: cyd-astudiaethau argaeledd tir ar gyfer tai, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri; amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd sail-2014, llywodraeth Cymru; amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth sail-2017, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy;

Darperir y ffigurau hyn ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy yn ei chyfanrwydd, gan gynnwys y rhan o'r ardal sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri ⁷.

2.28 Dengys Siart 2.4 y cyfraddau cwblhau blynyddol dros y 15 mlynedd diwethaf, fel y'u cyhoeddwyd yn yr Astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, a'r rhan honno o Barc Cenedlaethol Eryri sy'n syrthio tu mewn i ffin Bwrdeistref Sirol Conwy. Gwelwyd gostyngiad mawr yn nifer y tai a adeiladwyd yn dilyn y dirywiad economaidd byd-eang yn 2007/08, a dim ond newydd ddechrau dangos gwelliant y mae'r ffigurau hyn. Mae'r ffigurau cyfartalog ar gyfer y 15 mlynedd diwethaf a'r 10 mlynedd diwethaf i'w gweld yn y

⁷ Y ffigur cwblhau anheddau cyfartalog yn y rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy sy'n syrthio o fewn APCE oedd 6 y flwyddyn rhwng 2008/09 a 2017/18

siartiau yn yr adran hon, i roi arwydd o effeithiau ‘cynt’ a ‘wedyn’ y dirywiad economaidd. Mae’r ffigur cyfartalog 10 mlynedd yn oddeutu 250 o anheddau newydd net bob blwyddyn, ac mae’r ffigur cyfartalog 15 mlynedd yn oddeutu 300 bob blwyddyn.

- 2.29 Mae Siart 2.5 yn cymharu’r opsiwn twf a ffefrir a gyflwynir yn yr adroddiad hwn gydag amrywiol fesurau o’r tai a gwblhawyd yn y gorffennol. Gweler adrannau 4 a 5 am ragor o fanylion.
- 2.30 Mae’r gallu i ddarparu tir ar gyfer tai, ynghyd â’r cyflenwad cyffredinol a’r effeithiau amgylcheddol hefyd yn faterion y mae angen eu hystyried wrth gynllunio ar gyfer twf. Mae rhagor o wybodaeth am y materion hyn i’w chael yn y papurau cefndir “Asesiad Darparu Safleoedd” a’r “Cyflenwad Tir ar gyfer Tai”.

Twf economaidd

- 2.31 Yn ychwanegol at ystyried twf y boblogaeth ac aelwydydd, fe wnaethom hefyd edrych ar y ffactorau economaidd y gallent effeithio ar newid yn y Fwrdeistref Sirol.
- 2.32 Un rhan allweddol o’r sylfaen dystiolaeth yw Adolygiad o Dir Cyflogaeth Conwy (ELR) a wnaed gan Lichfields Planning Consultants ym mis Awst 2018⁸. Mae’r ELR yn edrych y tu hwnt i ffiniau Conwy ac yn archwilio’r tueddiadau cenedlaethol a’r ysgogyddion rhanbarthol ar gyfer twf economaidd hyd at 2033. Fe wnaeth yr ELR gynhyrchu saith senario twf economaidd ar sail rhagamcanion am y llafurlu, prosiectau twf rhanbarthol, polisïau lleol, amcanestyniadau poblogaeth a’r tueddiadau yn y gorffennol o ran defnyddio tir ar gyfer cyflogaeth⁹.
- 2.33 Mae un o’r senarios twf economaidd a wnaed gan Lichfields wedi cael ei ddefnyddio i ffurfio’r opsiwn twf a ffefrir yn y papur hwn. Dewiswyd opsiwn twf a oedd yn cynnig 1,800 o swyddi ychwanegol¹⁰ dros gyfnod y Cynllun oherwydd ei fod yn rhoi ystyriaeth i effaith nifer o brosiectau rhanbarthol mawr sydd eisoes yn mynd rhagddynt neu a fydd yn digwydd yn y dyfodol agos.

Dyheadau’r Cyngor ar gyfer y CDLI newydd ar gyfer 2018-2033

- 2.34 Wrth wraidd y CDLI y mae Deddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol a Chynllun Llesiant Conwy a Sir Ddinbych. Mae’r dystiolaeth gefndir gyfredol a’r adroddiad Gwerthusiad Cynaliadwyedd wedi nodi’r amcanion â blaenoriaeth, y dyheadau a’r amcanion y bydd y CDLI yn gweithio’n unol â nhw. Mae’r rhain i’w gweld ym ‘Mhapur Ymgynghori 1: Materion â Blaenoriaeth, y Weledigaeth a’r Amcanion’ a’r dogfen y Strategaeth a Ffefrir.

⁸ Mae’r astudiaeth ELR, a gomisiynwyd gan Lichfields Planning Consultants, ar gael fel rhan o’r dystiolaeth gefndir ar gyfer y CDLI <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

⁹ Mae methodoleg Lichfields yn rhagweld cyfanswm y swyddi ychwanegol dros y cyfnod 15 mlynedd, yna’n nodi’r swyddi hynny a fyddai’n cael eu priodoli i ddefnyddiau dosbarth B. Caiff cymarebau safonol swyddi i ofod llawr eu cymhwyso i’r ffigur hwn i wneud rhagolwg o’r gofynion tir ar gyfer pob senario. Dechreuodd un senario â’r gofyn am dir yn seiliedig ar gyfraddau defnydd tir cyflogaeth y gorffennol.

¹⁰ 1,850 o swyddi ychwanegol yn cynnwys y Parc Cenedlaethol.

3. Y opsiynau twf y rhoddwyd ystyriaeth iddynt

- 3.1 Defnyddiwyd y dystiolaeth i helpu i siapia'r ystod eang o wahanol senarios twf yr edrychom arnynt cyn setlo ar y pump a gyflwynir yn yr adroddiad hwn.
- 3.2 Wrth fynd ati i ragamcanu twf i'r dyfodol, ceir tri phrif ffactor sy'n gallu ysgogi gwaith amcanestyniadau - newid demograffig, newid yn nifer yr anheddau newydd a newid yn y ddarpariaeth gyflogaeth. Mae'r tri ffactor yn rhyng-gysylltiedig - gall cynnydd mewn cyflogaeth yn yr ardal arwain at fewnfudo ac felly dwf yn y boblogaeth, sy'n gofyn am ddarpariaeth dai ychwanegol, neu gall diffyg darpariaeth dai ddigonol achosi i bobl symud allan o'r ardal, gan fynd â'u sgiliau cyflogaeth gyda nhw gan atal cyflogwyr rhag datblygu yn yr economi leol. Rydyn ni'n ceisio cydbwysu'r tair elfen dwf ond ni allwn bob amser wneud hynny yn yr ymarferiad ystadegol o gynhyrchu amcanestyniadau, oherwydd bod wastad ysgogydd twf cryfach i'w gael.
- 3.3 Rhan o'r gwaith o ragamcanu ar gyfer tai a'r boblogaeth fu cyfrifo nifer y swyddi (cyfrifiad dwysedd swyddi) sy'n ofynnol i fodloni'r cynnydd amcanestynedig yn y boblogaeth yn y Sir dros gyfnod y Cynllun. Gwneir hyn er mwyn inni allu rhoi tystiolaeth i Lywodraeth Cymru a'r Arolygiaeth Gynllunio ein bod, o'r dechrau un, wedi ystyried y berthynas rhwng niferoedd tai, cyflogaeth a lefel y dyraniadau tir cyflogaeth sy'n ofynnol. Cymeradwywyd y dull hwn gan yr Arolygiaeth yn archwiliad Gorllewin Swydd Gaer a Chaer¹¹ o'u strategaeth graidd, a hefyd gan yr Arolygydd a oedd yn archwilio CDLI Casnewydd¹², ac er eu bod yn cydnabod nad yw'r tair elfen hyn yn cydweddu'n berffaith, mae yn bwysig, er hynny, ein bod yn dangos tystiolaeth o'u perthnasoedd.
- 3.4 Dim ond un amcanestyniad a gyflwynir yn y papur hwn, a dyma yw dewis twf y Cyngor ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Mae'n amcanestyniad sy'n cael ei arwain gan gyflogaeth. Fodd bynnag, gwnaethom edrych ar ystod eang o amcanestyniadau cyn i ni gyrraedd y cam hwn.

Amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth

- 3.5 Mae amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth fel arfer yn dibynnu naill ai ar ragamcanion o'r gofynion ar gyfer tir cyflogaeth neu niferoedd swyddi fel man cychwyn ar gyfer twf i'r dyfodol. Caiff effeithiau'r boblogaeth ac aelwydydd eu cyfrifo drwy ddefnyddio methodoleg adrifo'n ôl, sy'n addasu cydrannau o newid yn y boblogaeth (lefelau ymfudo yn bennaf ymysg y boblogaeth oed gweithio a'u dibynyddion) fel bod twf swyddi yn cyfateb i lefelau twf y boblogaeth.
 - Roedd yr opsiynau twf yr edrychom arnynt yn wreiddiol yn seiliedig ar ragolygon twf economaidd a thystiolaeth arall a ddefnyddiwyd yn yr adolygiad o dir cyflogaeth (ELR)¹³, a'r dyheadau ar gyfer twf a gyflwynwyd yn Strategaeth Twf Economaidd Conwy.

¹¹ Adroddiad Arolygiaeth Cynllun Lleol Gorllewin Swydd Gaer a Chaer (Rhan Un), Paragraff 50 a 51

http://consult.cheshirewestandchester.gov.uk/portal/cwc_ldf/cwc_lp/localplanexamination/examination

¹² Adroddiad arolygwyr CDLI Casnewydd, paragraff 3.18 – 3.23 <http://www.newport.gov.uk/documents/Planning-Documents/LDP-2011-2026/Newport-LDP---Inspectors-Report---515474.pdf>

¹³ Mae'r astudiaeth ELR, a gomisiynwyd gan Lichfields Planning Consultants, ar gael fel rhan o'r dystiolaeth gefndir ar gyfer y CDLI <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

- Cynigiai'r ELR ystod o wahanol senarios twf gwahanol yn seiliedig ar ddadansoddiad fesul sector o dueddiadau i'r gorffennol mewn defnyddio tir cyflogaeth ac amcanestyniadau o dwf swyddi i'r dyfodol.
- Dewiswyd dau o'r amcanestyniadau hyn i'w hystyried fel rhan o'r cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd.
- O ganlyniad i'r ymgysylltu hwn, amcanestyniad seiliedig ar dwf swyddi o +1,800 dros cyfnod y Cynllun (+1,850 yn cynnwys y Parc Cenedlaethol) ei ddewis fel yr opsiwn twf a ffeirir ac fe'i cyflwynir yn y papur hwn.

Amcanestyniadau a arweinir gan y boblogaeth

3.6 Mae amcanestyniadau a arweinir gan y boblogaeth yn defnyddio rhagamcan o'r newid yn y boblogaeth fel man cychwyn ar gyfer twf i'r dyfodol. Mae sawl elfen mewn newid yn y boblogaeth y gellir eu haddasu i roi darluniau gwahanol o'r boblogaeth i'r dyfodol. Yr elfennau y tueddir i'w defnyddio amlaf i lunio gwahanol senarios twf yw amrywiadau mewn tueddiadau ymfudo a chyfraddau natur aelwydydd, ond gellir amrywio strwythurau oedran y boblogaeth a chyfraddau beichiogrwydd a marwolaethau hefyd er mwyn edrych ar y gwahanol agweddau ar newid yn y boblogaeth.

- Amcanestyniadau tueddiadau ymfudo 5 mlynedd a 10 mlynedd, sail-2014 Llywodraeth Cymru oedd y man cychwyn ar gyfer ystyried effeithiau cyflogaeth ac anheddau ar y Cynllun Datblygu Lleol Newydd, ynghyd â thystiolaeth arall am y boblogaeth, dyheadau a thwf cyflogaeth a thai.
- Ochr yn ochr â hyn, edrychom ar amcanestyniadau eraill seiliedig ar dueddiadau ymfudo. Yn fewnol, cynhyrchwyd hefyd ystod o amcanestyniadau newydd a arweinir gan ymfudo, gan ddefnyddio data a oedd yn diweddarar y flwyddyn sylfaen ar gyfer amcanestyniadau i 2017 gan ddefnyddio data a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2018¹⁴. Cynhyrchwyd amcanestyniadau a oedd yn defnyddio'r union yr un fethodoleg ag amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru, yn ogystal â'r rheini a oedd yn defnyddio model tuedd ar gyfer ymfudo.

Amcanestyniadau a arweinir gan anheddau

3.7 Mae amcanestyniadau a arweinir gan anheddau yn defnyddio cyfraddau adeiladu tai newydd fel man cychwyn ar gyfer twf i'r dyfodol.

- Roedd yr opsiynau twf a arweinir gan anheddau yr edrychom arnynt yn cynnwys senarios yn seiliedig ar nifer o gyfraddau cwblhau tai yn y gorffennol yn ôl i 2001/02.
- Fe wnaethom hefyd gynhyrchu amcanestyniadau yn seiliedig ar ffigurau anghenion tai fforddiadwy blyneddol y Farchnad Dai Leol ynghyd â thybïaeth o ddarparu 20% i gyfrifo'r angen cyffredinol.

¹⁴ Y data cyhoeddedig diweddaraf adeg cyhoeddi'r dystiolaeth ar gyfer y cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd ym mis Rhagfyr 2018.

- 3.8 Rhoddwyd ystyriaeth i amrywiadau twf eraill ond ni chawsant eu datblygu'n amcanestyniadau llawn. Roedd y rhain yn cynnwys amrywiadau yn seiliedig ar dueddiadau cwblhau tai'r gorffennol (roedd peidio ag olrhain y rhain fel amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth ac a arweinir gan y boblogaeth a gynhyrchwyd eisoes yn rhoi lefelau twf tai cymaradwy) ac amrywiadau ar gyfraddau natur aelwydydd (nas olrheiniwyd gan nad oes tystiolaeth gadarn i'w chael i gefnogi amrywiad oddi wrth y cyfraddau a gynhyrchwyd yn swyddogol).
- 3.9 Cynhyrchwyd cyfanswm o un ar bymtheg o opsiynau twf cyn dethol yr opsiwn twf a ffefrir a gyflwynir yn yr adroddiad hwn. Mae tabl sy'n rhoi mwy o fanylion y ddadl dros ac yn erbyn pob senario twf i'w weld yn atodiad 2.

4. Opsiwn twf a ddewiswyd

- 4.1 Allan o'r ystod o amcanestyniadau a gynhyrchwyd ar gyfer y cam ymgysylltu â budd-ddeiliaid allweddol y broses Cynllun Datblygu Lleol Newydd, dewiswyd pump fel y cynrychioliadau mwyaf cadarn o'r dystiolaeth yn adran 3, ac sydd hefyd yn cefnogi dyheadau'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Amcanestyniadau a arweinir gan y boblogaeth oedd tri o'r opsiynau twf a defnyddiant fethodoleg amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru fel man cychwyn, ond eu bod yn defnyddio tueddiadau a rhagdybiaethau gwahanol o safbwynt twf i'r dyfodol. Roedd y ddau senario twf ychwanegol yn cael eu harwain gan gyflogaeth ac yn deillio o'r wybodaeth yn yr Adolygiad o Dir Cyflogaeth (ELR) a Strategaeth Twf Economaidd y Cyngor.
- 4.2 O ganlyniad i'r ymgysylltu hwn, amcanestyniad seiliedig ar dwf swyddi ei ddewis fel yr opsiwn twf a ffeirir a'r sail y Strategaeth a Ffeirir ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.
- 4.3 Mae nhw'n amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth. Mae hynny'n golygu twf swyddi yw prif yrrwr newid yn y boblogaeth dros y cyfnod. Cynigir y polisi hwn ar opsiwn twf o +1,800 o swyddi (+1,850 o swyddi yn cynnwys y Parc Cenedlaethol) yn Adolygiad o Dir Cyflogaeth Conwy (ELR) ac mae'n seiliedig ar asesiad o'r ffactorau sy'n sbarduno economi'r rhanbarth a nodwyd ym Margen Twf y Gogledd. Mae'r dewis hwn o ran twf hefyd yn golygu y gellir darparu mwy o dai fforddiadwy a bod y twf cyffredinol mewn tai yn dal yn gynaliadwy. Ceir mwy o fanylion am y dewis hwn o ran twf yn nogfen y Strategaeth a Ffeirir¹⁵.
- 4.4 Mae'r fethodoleg ar gyfer y senario twf hwn yn wahanol i'r fethodoleg amcanestyniadau draddodiadol a arweinir gan ymfudo a ddefnyddir yn amcanestyniadau is-genedlaethol Llywodraeth Cymru. Caiff effeithiau'r boblogaeth, aelwydydd ac anheddau eu cyfrifo drwy ddefnyddio methodoleg adrifo'n ôl sy'n addasu cydrannau newid yn y boblogaeth (lefelau ymfudo'n bennaf ymysg y boblogaeth oedran gweithio a'u dibynyddion) i sicrhau bod twf swyddi yn cyfateb i lefelau twf y boblogaeth
- 4.5 Wrth ddewis yr opsiynau twf a gyflwynir yn y papur cefndir hwn, roedd dyheadau llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych ar gyfer poblogaeth fwy cytbwys sy'n cadw pobl iau yn yr ardal, sy'n cynnig cyfleoedd cyflogaeth i helpu i sicrhau hyn, ac sy'n darparu tai addas a fforddiadwy ar gyfer ein poblogaeth yn awr ac i'r dyfodol yn un o'r prif ystyriaethau.

Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn

- 4.6 Mae'n rhoi twf anheddau sydd o fewn ystod y ffigurau cwblhau diweddar – oddeutu 5,250 o anheddau newydd dros gyfnod y Cynllun neu ffigur cyfartalog o oddeutu 350 bob blwyddyn (5,150 o anheddau newydd ac eithrio'r Parc Cenedlaethol).
- 4.7 Mae'r cymarebau dibyniaeth yn is nag ar gyfer amcanestyniadau a arweinir gan ymfudo.
- 4.8 Mae twf swyddi o 1,850 yn helpu i gyd-fynd â'r dyheadau am dwf economaidd yr ardal, sy'n awgrymu angen am dir cyflogaeth o oddeutu 12.9 ha ar gyfer swyddi

¹⁵ <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

newydd dros gyfnod y Cynllun – neu 1,800 o swyddi newydd ac eithrio'r Parc Cenedlaethol (mae'n bosibl y bydd tir cyflogaeth ychwanegol yn angenrheidiol i adnewyddu neu ehangu safleoedd sy'n bodoli eisoes).

- 4.9 Mae mewnfudo sy'n cael ei sbarduno gan swyddi yn arwain at dwf yn y boblogaeth oedran gweithio, gan gefnogi'r dyheadau yn y Cynllun Datblygu Lleol Newydd drafft am dwf economaidd a strwythur poblogaeth mwy cytbwys.

Dadleuon yn erbyn gefnogi'r dewis twf hwn

- 4.10 Nid yw'r amcanestyniad yn cyd-fynd â ffigurau sy'n seiliedig ar dueddiadau poblogaeth – er na fyddai disgwyl iddo wneud hynny, gan eu bod yn mesur tueddiadau gwahanol.
- 4.11 Gallai roi golwg rhy optimistaidd o'r potensial ar gyfer twf, ac ystyried tystiolaeth o strwythur poblogaeth sy'n heneiddio ar draws y byd Gorllewinol.
- 4.12 Mae dull modelu adrifo'n ôl ar dueddiadau'n tybio na fydd ymddygiadau na ffactorau sbarduno yn newid, ac nid yw'n darparu'n ddigonol ar gyfer y ffactorau 'atynnu' a allai arwain at allfudo (neu gyfyngu ar fewnfudo)

5. Beth mae'r opsiwn twf a ffefrir yn ei ddangos

- 5.1 Mae'r adran hon yn rhoi manylion y newid yn y cyfansymiau poblogaeth, swyddi ac aelwydydd dros gyfnod y Cynllun, ac mae hefyd yn edrych ar y goblygiadau o ran tir cyflogaeth, cymysgedd tai ac anheddau sy'n codi yn sgil y newidiadau hyn.
- 5.2 Darperir yr holl ddata ar gyfer newid rhwng 2018 a 2033 (cyfnod y Cynllun) oni nodir yn wahanol.
- 5.3 Oni nodir yn wahanol, darperir y ffigurau hyn ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy yn ei chyfanrwydd, gan gynnwys y rhan o'r ardal sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri.

Newid yn y boblogaeth

Tabl 5.1: amcanestyniadau poblogaeth ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

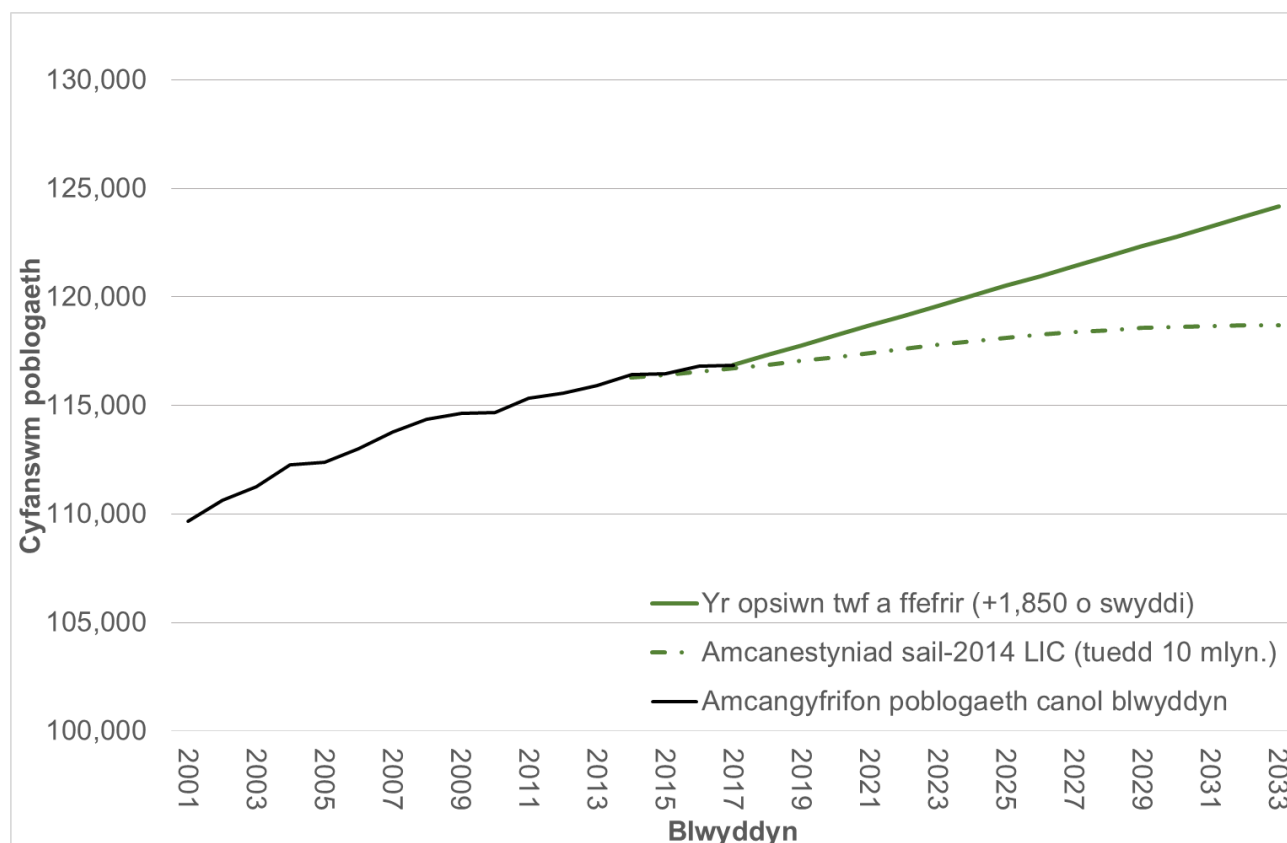
Newid 2018-2033	
Nifer	6,850
Canran	5.8%
Ymfudo net cyfartalog blynyddol	1,020
Cynnydd a achosir gan	
Newid naturiol	-8,450
Ymfudo	15,300

- 5.4 Mae'r amcanestyniadau yn dangos twf poblogaeth dros gyfnod y Cynllun o 6,850 (5.8%). Yn y 15 mlynedd hyd at 2017 cynyddodd poblogaeth Bwrdeistref Sirol Conwy 5.6%.
- 5.5 Ymfudo yw'r ffactor sy'n sbarduno'r newid mwyaf. Mae'r lefelau ymfudo yn amrywio bob blwyddyn yn ddibynnol ar dueddiadau penodol i oedran/rhyw ac effaith ymfudo ar nifer y bobl oedran gweithio sydd eu hangen i lenwi'r swyddi newydd sy'n cael eu creu. Ffigurau cyfartalog dros gyfnod y cynllun yw'r ffigurau ymfudo net, a gallai'r ffigurau blynyddol fod yn uwch neu'n is na'r ffigur cyfartalog hwn ar gyfer unrhyw flwyddyn benodol.
- 5.6 Nid yw'r ffigurau newid naturiol a gyflwynir yn y tabl hwn yr un fath ag a fyddai'n cael eu cynhyrchu gan senario amcanestyniadau newid naturiol (dim ymfudo) - mae'r ffigurau genedigaethau a marwolaethau yn cynnwys pobl sydd wedi symud i'r ardal yn ystod y cyfnod, ac erbyn 2033 bydd yn cynnwys mesurau o'r digwyddiadau bywyd hyn sy'n digwydd i'r holl bobl sydd wedi symud i'r ardal er 2018 ac nid dim ond y boblogaeth a oedd yn preswyllo yma ar ganol 2018.
- 5.7 Cyfeirir at amcanestyniadau swyddogol 2014 Llywodraeth Cymru yn y siart a dadansoddiad canlynol, i roi syniad i ni o sut y gall y amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth a ddefnyddiwyd ar gyfer yr opsiwn twf a ffefrir helpu i ailgydbwyso strwythur poblogaeth Bwrdeistref Sirol Conwy.

- 5.8 Mae'r opsiwn twf a ffeirir yn rhoi cyfanswm poblogaeth sy'n uwch na'r hyn a ddangosir gan y 10 mlynedd amrywiad tuedd mudo o amcanestyniadau Llywodraeth Cymru sail-2014, a fyddai'n dechrau yn dangos gostyngiad mewn poblogaeth cyfansymiau erbyn diwedd cyfnod y Cynllun. Mae'r gyfradd twf ar gyfer yr opsiwn twf a ffeirir ar 5.8% dros 15 mlynedd yn debyg i'r duedd leol ddiweddar, ac mae'n is na'r gyfradd twf a welwyd ar draws y DU gyfan am yr un cyfnod (7.7%).

Siart 5.1: amcanestyniadau poblogaeth ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy

Ffynonellau: amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn, ONS; amcanestyniadau poblogaeth sail-2014, Llywodraeth Cymru; amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth sail-2017, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

- 5.9 Mae gan yr amcanestyniadau swyddogol a'r opsiwn twf a ffeirir twf strwythurau oedran sy'n hŷn na'r ffigur cyfartalog ar gyfer Cymru; mae hyn i'w ddisgwyl ac ystyried strwythur oedran cyfredol Bwrdeistref Sirol Conwy. Fodd bynnag, erbyn 2033 mae'r cymareb dibyniaeth¹⁶ yn isaf â'r amcanestyniad a arweinir gan gyflogaeth (816: 1,000 ar gyfer yr opsiwn twf a ffeirir o gymharu ag 854: 1,000 ar gyfer prif amcanestyniad Llywodraeth Cymru). Mae'r amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth yn annog mwy o fewnfudo ymysg grwpiau oedran iau – yn bennaf ymysg pobl oedran gweithio, ond caiff hefyd effaith ar nifer y plant yn y boblogaeth gan fod pobl oedran gweithio, wrth gwrs, yn fwy tebygol o fod neu ddod yn rhieni na'r grwpiau oedran hŷn. Bydd y DU gyfan (fel y rhan fwyaf o'r byd gorllewinol) yn gweld strwythurau oedran yn mynd yn hŷn a chymarebau

¹⁶ Cymhareb ddibyniaeth – nifer y bobl yn y boblogaeth nad ydynt mewn oed gweithio ar gyfer pob 1,000 o bobl oedran gweithio. Caiff poblogaeth oedran gweithio ei diffinio fel y rheini sydd rhwng 16 a 66 erbyn diwedd cyfnod y Cynllun.

dibyniaeth yn cynyddu yn yr un cyfnod ag y mae carfan y blynyddoedd brig babanod yn symud allan o'r grŵp oedran gweithio.

- 5.10 Erbyn canol y 2030au (yn union ar ôl diwedd cyfnod y Cynllun), mae'r poblogaeth yn dangos gostyngiad yn y grwpiau oedran hŷn (yn enwedig 75+) wrth inni ddechrau gweld carfan fawr y blynyddoedd brig babanod ar ôl yr 2il Ryfel Byd (a aned rhwng canol y 1940au a dechrau'r 1960au) yn darfod. Mae angen cadw hyn mewn cof wrth gynllunio yn y tymor hwy ar gyfer poblogaeth sy'n heneiddio (gweler adran 2 'Edrych ar y dystiolaeth: proffil demograffig ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy' am ragor o wybodaeth).

Twf aelwydydd

- 5.11 Ceir amcanestyniadau aelwydydd drwy dynnu poblogaethau sefydliadol¹⁷ o'r amcanestyniadau poblogaeth ac yna rhannu'r boblogaeth sy'n weddill rhwng y mathau o aelwydydd, ar sail y tebygolrwydd penodol i oedran/rhyw eu bod yn aelod o wahanol fathau o aelwydydd.
- 5.12 Mae cyfraddau aelodaeth aelwydydd yn dal i newid ar yr un gyfradd ag y gwnaethant rhwng 2001 a 2011. (Mae cyfraddau aelodaeth aelwydydd yn dangos y tebygolrwydd bod pobl o wahanol oeddrannau a rhywiau yn ffurfio aelwydydd o wahanol fathau, megis aelwydydd un unigolyn neu aelwydydd dau oedolyn + dau o blant).

Tabl 5.2: amcanestyniadau aelwydydd ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Newid 2018-2033	
Nifer	4,000
Canran	7.6%
Maint cyfartalog aelwydydd 2033	2.125
Cynnydd a achosir gan	
Dwf yn y boblogaeth	4,400
Newid ym maint cyfartalog aelwydydd	-400

- 5.13 Dengys yr amcanestyniadau o 4,000 yn nhwf aelwydydd dros gyfnod y Cynllun (7.6%).
- 5.14 Mae'r cyfraddau twf aelwydydd yn uwch na'r cyfraddau twf poblogaeth. Y rheswm am hyn yw, yn ogystal â chynyddu oherwydd twf yn y boblogaeth, mae'r tuedd hirdymor tuag at aelwydydd llai hefyd yn effeithio ar nifer yr aelwydydd yn

¹⁷ Poblogaethau sefydliadol (neu sefydliad comiwnol) yw pobl nad ydynt yn byw fel rhan o aelwyd. Nid yw ond yn cyfrif y rheini y disgwylir iddynt fyw mewn sefydliad comiwnol am chwe mis neu fwy. Mae'n cynnwys cartrefi gofal, ysbytai, ysgolion preswyl, carchardai, lletyau nyrsys, gwestai/gwely a brecwast sydd â lle i 10 neu ragor o westeion, lletyau gwarchod lle mae gan lai na hanner yr unedau gyfleusterau coginio a/neu lle bo'r prif bryd yn cael ei ddarparu yn gomiwnol, a'r holl lletyau a ddarperir yn unig ar gyfer myfyrwyr (neuaddau preswyl preifat neu sy'n eiddo i brifysgolion, pentrefi myfyrwyr neu fflatiau/dai clwstwr). Nid yw'n cynnwys tai y mae landlordiaid preifat yn eu rhentu i fyfyrwyr.

y boblogaeth. Mae'r ddwy res olaf yn y tabl uchod yn dangos effaith gymharol y ddau fath o newid.

Gofynion anheddau

- 5.15 Wrth droi amcanestyniadau aelwydydd yn ofyn am anheddau, caniateir ar gyfer oddeutu 8.9% o anheddau gwag ac ail gartrefi/cartrefi gwyliau. Gwneir hyn oherwydd bod angen darparu mwy o anheddau nag sydd o aelwydydd i ganiatáu ar gyfer corddi yn y farchnad dai a gwneud darpariaeth i aelwydydd 'cudd' posibl gael eu lletya. Mae'r 8.9% yn unol â thueddiadau'r gorffennol¹⁸ ac fe'i cymhwysir i'r stoc anheddau cyfan. Mae rhan o'r 8.9% hwn yn lwfans ar gyfer cartrefi gwyliau/ail gartrefi o fewn y stoc anheddau. Mae darpariaeth barhaus o'r math hwn o lety yn gyfrannwr pwysig i'r economi leol, sy'n dibynnu'n drwm ar y diwydiant twristiaeth. Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell lwfans cyfartalog tybiannol ar draws Cymru o tua 4%, gydag ystod rhwng 1.5% a 9% yn ddibynol ar dystiolaeth leol¹⁹.

Tabl 5.3: gofynion anheddau newydd ar gyfer yr opsiynau twf ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy²⁰

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Newid 2018-2033	
Aelwydydd i anheddau	4,400
Ynghyd â thai wrth gefn	880
Cyfanswm anheddau	5,250
Cyfanswm anheddau ac eithrio PCE*	5,150
Y gofyn blynyddol cyfartalog	290
Y gofyn blynyddol cyfartalog (yn cynnwys tai wrth cefn)	350

* Y rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri

- 5.16 Ychwanegwyd ffigur wrth gefn o 20% at y ffigur sy'n deillio o'r cyfrifiad hwn, i ganiatáu hyblygrwydd o ran faint o dir sy'n cael ei ddyrannu ar gyfer datblygu tai²¹. Gwneir hyn rhag ofn i rai o'r safleoedd y disgwylir iddynt gael eu datblygu yn ystod cyfnod y Cynllun beidio â chael eu darparu neu rhag ofn y ceir oedi annisgwyl wrth ddatblygu.
- 5.17 Dengys yr amcanestyniadau ystod yn y gofynion am anheddau dros gyfnod y Cynllun o 5,250. Mae hyn tua 350 o anheddau newydd y flwyddyn (290 heb tai

¹⁸ Mae Cyfrifiad 2001 a 2011 yn rhoi cyfraddau o 6.7% a 8.9% yn y drefn honno

¹⁹ Ymateb Llywodraeth Cymru i sesiwn Cynllun Datblygu Lleol Caerdydd ar dai, 15^{fed} Ionawr 2015

²⁰ Gan mai ond amcanestyniad o'r gofynion i'r dyfodol ac nid cyfrif union yw'r niferoedd, caiff y canlyniadau eu talgrynnu i'r 50 agosaf ar gyfer eu cyhoeddi, heblaw am yr amcanestyniad o'r gofyn blynyddol am anheddau, sy'n cael eu talgrynnu i'r 10 agosaf.

²¹ Mae rhagor o wybodaeth am y mater hwn i'w chael yn y papurau cefndir "Asesiad Darparu Safleoedd" a "Cyflenwad Tir ar gyfer Tai" <http://www.conwy.gov.uk/cy/CDLIN>

wrth gefn). Mae Siart 2.5 yn yr adran 'Edrych ar y dystiolaeth; gofynion anheddau a thai a gwblhawyd yn y gorffennol' yn edrych ar sut mae'r ffigurau hyn yn cymharu â'r ddarpariaeth yn y gorffennol.

- 5.18 Byddai disgwyl i gyfran fach o'r anheddau newydd hyn gael eu darparu yn yr ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri. Y ffigur cwblhau anheddau cyfartalog yn y rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy sy'n syrthio o fewn y Parc Cenedlaethol oedd 6 y flwyddyn rhwng 2008/09 a 2017/18. Gyda thalgrynnu i'r 50 agosaf mae hyn yn grosio hyd at tua 100 dros gyfnod o bymtheng mlynedd, Byddai hyn yn dod â'r ffigur gofyniad anheddau i oddeutu 5,150 ar gyfer rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy y tu allan i'r Parc Cenedlaethol. Ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith ar ofynion blynyddol.
- 5.19 Ni fydd gofyn i'r holl anheddau newydd hyn gael dyraniadau tir newydd ar gyfer tai. Bydd tir sydd eisoes â chaniatadau, anheddau sydd eisoes wedi cael eu hadeiladu ym mlynnyddoedd cynnar y Cynllun a datblygiadau ar safleoedd 'ar hap' oll yn cyfrannu at y ddarpariaeth anheddau newydd. Ar 1af Ebrill 2018 roedd y gofyn am ddyraniadau tir newydd ar gyfer tai ar draws cyfnod y Cynllun 2,550 o unedau gan gynnwys y lwfans wrth gefn, neu 1,700 heb gynnwys y lwfans wrth gefn²².

Tabl 5.4: effeithiau cyflenwad tir opsiwn twf a ffefrir

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Newid 2018-2033	
Cyfanswm y ddarpariaeth dai	5,150
Cyflenwad tir presennol* (fel ar 1af Ebrill 2018)	2,600
Dyraniadau newydd sy'n ofynnol	2,550

* nifer yr anheddau sydd eisoes â chaniatâd cynllunio neu sydd wrthi'n cael eu codi, unrhyw dai a gwblhawyd ers dechrau cyfnod y Cynllun, ac amcangyfrif o'r ddarpariaeth o safleoedd ar hap dros gyfnod y Cynllun. Bydd y nifer hwn yn newid wrth i'r Cynllun fynd yn ei flaen drwy'r broses ymgynghori, wrth i adolygiad o'r safleoedd presennol fynd rhagddo.

- 5.20 Caiff gwaith pellach ar ganfod faint o dir sydd ei angen i fodloni'r gofyn am anheddau ei gyflwyno yn adroddiad y Gyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai (2018) a'r papurau cefndir "Asesiad Darparu Safleoedd" a "Cyflenwad Tir ar gyfer Tai"²³ 1.1. Mae'r papurau hyn yn cyflwyno tystiolaeth o'r cyflenwad presennol o ymrwymadau a'r tai a gwblhawyd ynghyd â'r cyflenwad posibl o safleoedd ar hap. Mae'r papurau'n esbonio pam mae'r ffigurau yn realistig ac yn briodol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, ac ystyried y dystiolaeth.

²² Mae rhagor o wybodaeth am y mater hwn i'w chael yn y papurau cefndir "Asesiad Darparu Safleoedd" a "Cyflenwad Tir ar gyfer Tai" <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

²³ <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

Effaith ar ddarparu tai fforddiadwy

- 5.21 Gellir darparu arwydd o'r ddarpariaeth tai fforddiadwy canolradd a chymdeithasol newydd o'r ffigurau anheddau hyn drwy broses gyfrifo syml, gan wneud tybiaethau y darperir 20% neu 30% o'r ffigur anheddau cyffredinol, fel y nodir yn y tabl isod.
- 5.22 Y diffiniad o dai fforddiadwy a ddefnyddir yma yw tai rhent cymdeithasol, rhent fforddiadwy a thai canolradd, a ddarperir i aelwydydd cymwys nad yw'r farchnad yn bodloni eu hanghenion²⁴. Nid yw'n cynnwys y diffiniad ehangach o dai marchnad cost isel.

Tabl 5.5: y potensial i ddarparu tai fforddiadwy i fodloni'r angen cymdeithasol a chanolradd

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Potensial tai fforddiadwy ar 20% o gyfanswm y gofyn am anheddau	
Cyfanswm dros gyfnod y Cynllun	1,050
Ffigur blynyddol cyfartalog	70
Potensial tai fforddiadwy ar 30% o gyfanswm y gofyn am anheddau	
Cyfanswm dros gyfnod y Cynllun	1,600
Ffigur blynyddol cyfartalog	110

Cymysgedd tai

- 5.23 Gellir defnyddio amcanestyniadau aelwydydd i ddarparu arwydd o'r newid posibl yn y cymysgedd tai a fydd yn ofynnol i'r dyfodol. Fel y nodwyd eisoes ym mharagraff 5.12 uchod, disgwylir i faint cyfartalog aelwydydd leihau yn unol â thueddiadau'r gorffennol.
- 5.24 Mae'r ffigurau hyn yn seiliedig ar newid mewn aelwydydd yn hytrach na ffigurau anheddau ac felly byddant yn cyd-fynd â'r rheini yn yr adran 'twf aelwydydd' uchod, yn hytrach na'r ffigurau yn yr adran ar 'ofynion anheddau'.
- 5.25 Dengys gwaith dadansoddi pellach mai aelwydydd un neu ddau unigolyn sydd i gyfrif am bron yr holl gynnydd amcanestynedig yn niferoedd yr aelwydydd rhwng 2018 a 2033.
- 5.26 Er y disgwylir i nifer yr aelwydydd pedwar unigolyn neu ragor gynyddu ychydig yn ystod y cyfnod, bydd cyfran yr aelwydydd 4+ o bobl yn gostwng ychydig (gan syrthio o oddeutu 16% o'r holl aelwydydd yn 2018 i oddeutu 15% o'r holl aelwydydd yn 2033).

²⁴ Gweler <https://www.gov.uk/guidance/definitions-of-general-housing-terms>

Tabl 5.6: newid amcanestynedig yn nifer yr aelwydydd ym Mwrdeistref Sirol Conwy 2018-2033, yn ôl math o aelwyd

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

	Newid 2018-2033	
	Nifer	%
Cyfanswm aelwydydd	4,000	7.6%
Aelwydydd 1 unigolyn	2,300	12.5%
Aelwydydd 2 unigolyn	1,450	7.5%
Aelwydydd 3 unigolyn	0	-0.3%
Aelwydydd 4 unigolyn	250	4.6%
Aelwydydd 5+ unigolyn	0	0.2%
Pob aelwyd â phlant	250	1.9%
Aelwydydd un pensiynwr	1,700	17.9%

Tabl 5.7: cyfran y newid yn ôl y math o aelwyd

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

	Newid 2018-2033
Cyfanswm aelwydydd	4,000
Aelwydydd 1 unigolyn	57.4%
Aelwydydd 2 unigolyn	36.6%
Aelwydydd 3 unigolyn	-0.5%
Aelwydydd 4 unigolyn	6.3%
Aelwydydd 5+ unigolyn	0.1%
Pob aelwyd â phlant	5.7%
Aelwydydd un pensiynwr	42.4%

- 5.27 Mae data Cyfrifiad 2011 hefyd yn cefnogi'r cysyniad y dylai'r ddarpariaeth newydd gael ei chanoli ar anheddau ar gyfer aelwydydd llai, ac nid ar anheddau mwy, oherwydd y ceir eisoes lawer gormod o eiddo sydd wedi'u tan feddiannu yn y Fwrdeistref Sirol. Gan ddefnyddio dull syml iawn o fesur tan feddiannaeth, yn 2011 ceid dros 26,000 o aelwydydd a oedd yn byw mewn lletyau a oedd â mwy o ystafelloedd gwely na phreswylwyr. Roedd hyn yn 50.8% o'r holl aelwydydd a chynhwysant 4,650 o aelwydydd a oedd yn cynnwys un neu ddau o breswylwyr yn unig a oedd yn byw mewn anheddau â phedair ystafell wely neu ragor ²⁵.
- 5.28 Mae angen rhoi ystyriaeth hefyd i ddarparu tai sy'n addas i fodloni anghenion poblogaeth sy'n heneiddio, gyda phwyslais arbennig ar anghenion aelwydydd un

²⁵ Cyfrifiad 2011 tabl DC4405EW: Deiliadaeth yn ôl maint aelwydydd yn ôl nifer yr ystafelloedd gwely. Roedd y cyfrifiad yn dyroddi ystafell wely yr un i bob aelod o'r aelwyd, gan wneud dim addasiadau ar gyfer cyplau na brodyr a chwiorydd a allai fod yn rhannu ystafell. Ystyriwyd bod unrhyw annedd â mwy o ystafelloedd gwely na phreswylwyr wedi'i than feddiannu.

pensiynwr. Erbyn 2033, disgwylir i oddeutu 54% o'r holl aelwydydd un unigolyn fod yn bensiynwyr sy'n byw ar eu pen eu hunain. Yn 2017 ceid oddeutu 7,800 o aelwydydd un pensiynwr²⁶ ym Mwrdeistref Sirol Conwy – roedd hyn yn 18% o'r holl aelwydydd, ac yn 51% o'r holl aelwydydd un unigolyn²⁷.

- 5.29 Er hynny, erbyn diwedd y 2030au (yn union ar ôl diwedd cyfnod y Cynllun) rydym yn debygol o weld gostyngiad yn nifer yr aelwydydd un pensiynwr wrth inni ddechrau gweld carfan fawr y blynyddoedd brig babanod ar ôl yr 2il Ryfel Byd yn darford. Mae angen cadw hyn mewn cof wrth gynllunio yn yr hirdymor ar gyfer poblogaeth sy'n heneiddio (gweler adran 2 'Edrych ar y dystiolaeth: proffil demograffig ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy' am ragor o wybodaeth).
- 5.30 Mae canolbwyntio'r ddarpariaeth newydd ar anheddau llai hefyd yn cynyddu'r potensial i sicrhau bod tai fforddiadwy ar gael yn y Fwrdeistref Sirol. Yn y farchnad, mae eiddo llai fel arfer yn rhatach, ac maent yn gyffredinol yn bodloni anghenion aelwydydd sy'n ffurfio o'r newydd/prynwyr tro cyntaf yn well nag anheddau mwy. O fewn y sector tai cymdeithasol, gallai darparu anheddau llai helpu i fodloni anghenion aelwydydd sydd wedi gweld eu budd-daliadau'n gostwng yn sgil cyflwyno'r gost tan feddiannu (y dreth ystafell wely fel y'i gelwir) ac sydd felly angen symud i lety llai²⁸.

Effeithiau cyflogaeth

- 5.31 Mae Tabl 5.8 yn dangos y gofynion o ran tir cyflogaeth a thwf swyddi yr amcanestynnir y byddant yn codi o'r opsiwn twf a ffefrir ar gyfer CDLI Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

Tabl 5.8: effeithiau cyflogaeth yr opsiynau twf ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy

Ffynonellau: amcanestyniadau poblogaeth sail-2017, ac amcanestyniadau a arweinir gan gyflogaeth, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Effeithiau economaidd	
Twf swyddi	1,850
Twf swyddi ac eithrio PCE*	1,800
Tir (ha)	12.9

* Y rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri

- 5.32 Mae'r amcanestyniadau yn dangos ystod twf swyddi dros gyfnod y Cynllun o 1,850. Mae hyn yn cyfateb i ofynion tir cyflogaeth o 12.9 ha ar gyfer swyddi newydd dros gyfnod y Cynllun (mae'n bosibl y bydd tir cyflogaeth ychwanegol yn angenrheidiol i adnewyddu neu ehangu safleoedd sy'n bodoli eisoes).
- 5.33 Byddai disgwyl i gyfran fach o'r swyddi hyn gael eu darparu yn yr ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri. Gyda thalgrynnu i'r 50 agosaf, byddai hyn yn dod â'r ffigur gofyniad swyddi i oddeutu 1,800 ar gyfer

²⁶ Pobl 65 oed a drosodd sy'n byw eu hunain

²⁷ Amcangyfrifon aelwydydd 2017, Isadran Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi, Llywodraeth Cymru

²⁸ Mae mwy o wybodaeth ar gael yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (2017-22) Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy <https://www.conwy.gov.uk/cy/Resident/Housing/Information-for-Developers/Local-Housing-Market-Assessment.aspx>

rhan o Fwrdeistref Sirol Conwy y tu allan i'r Parc Cenedlaethol. Ni fyddai hyn yn cael fawr o effaith ar ofynion tir.

- 5.34 Ceir effeithiau cyflogaeth yr amcanestyniadau gan ddefnyddio dwy fethodoleg wahanol. Mae'r senario twf a arweinir gan gyflogaeth yn dechrau â'r gofyn am dir cyflogaeth a swyddi ac mae'n ôl-weithio ffigurau'r gofyn am anheddau, aelwydydd a'r boblogaeth o'r ffigurau hynny. Cymhwyswyd y fethodoleg hon i'r opsiwn twf a ffeirir ²⁹.
- 5.35 Caiff cyfanswm y gofyn am swyddi ei drosi yn ofyn am dir cyflogaeth drwy ddefnyddio ffigur cyfartalog cenedlaethol ar gyfer dwysedd swyddi o 21 msg i bob swydd i gael cyfanswm y gofod llawr sy'n ofynnol. Yna rhennir y ffigur ar gyfer gofod llawr â ffigur cyfartalog Conwy ar gyfer dwysedd datblygu o 3,000 msg/ha i gael ffigur cyffredinol am y gofyn am dir cyflogaeth ³⁰.
- 5.36 Ni fydd y methodolegau hyn ar gyfer canfod perthynas rhwng y gofyn am anheddau, y boblogaeth ac effeithiau cyflogaeth yn esgor ar yr un ffigurau ag a ddaw o'r Adolygiad o Dir Cyflogaeth³¹ nag o rannau eraill o sylfaen dystiolaeth y CDLI sy'n edrych yn benodol ar faterion economaidd. Mae'r adolygiadau hyn yn defnyddio gwahanol fethodolegau a gwahanol dybiaethau am y ffactorau sy'n sbarduno twf i edrych ar wahanol faterion, felly nid oes disgwyl iddynt gyfateb yn union³². Mae'r ELR yn defnyddio dull dadansoddi seiliedig ar sectorau sydd â dull cyfrifo wedi'i fanwl gyweirio ar gyfer canfod y gofyn am dir yn ôl math o gyflogaeth na ellid darparu ar ei gyfer yn y modelau sy'n edrych yn fwy penodol ar dwf y boblogaeth a'r gofyn am anheddau. Mae'n bosibl y bydd gofynion tir ELR hefyd yn cynnwys lwfansau ar gyfer ehangu neu ail-leoli safleoedd sy'n bodoli eisoes.

²⁹ Gyda'r amcanestyniadau a arweinir gan y boblogaeth, y boblogaeth oedran gweithio yw'r man cychwyn ar gyfer cyfrifiadau sy'n rhoi ystyriaeth i gyfraddau gweithgarwch economaidd, patrymau cymudo, a dwyseddau datblygu cyn esgor ar y ffigurau twf tir cyflogaeth a swyddi. Ni ddefnyddir y fethodoleg hon ar gyfer yr opsiwn twf a ffeirir, ond fe'i defnyddiwyd yn y papur opsiynau twf a gyflwynwyd fel rhan o cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd o'r broses Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

³⁰ Cyngor ar fethodolegau a gafwyd yn wreiddiol gan BE Group, a gynhyrchodd y papurau cefndir Adolygiad o Dir Cyflogaeth ar gyfer CDLIau Sir y Fflint a Wrecsam. Mae'r ffigur cyfartalog ar gyfer dwysedd swyddi yn ffigur cyfartalog ar gyfer y rhan fwyaf o'r sectorau gwasanaeth.

³¹ Mae'r astudiaeth ELR, a gomisiynwyd gan Lichfields Planning Consultants, ar gael fel rhan o'r dystiolaeth gefndir ar gyfer y CDLI <http://www.conwy.gov.uk/rldp>

³² Gweler paragraffau 2.31-2.33, 3.2 a 3.3 am ragor o fanylion.

Atodiad 1: Goblygiadau ehangach twf aelwydydd a'r boblogaeth

Er nad yw amcanestyniadau yn wirionedd absoliwt am strwythurau a chyfansymiau poblogaeth i'r dyfodol, maent yn rhoi arwydd o'r hyn a allai ddigwydd yn y blynyddoedd nesaf – ac nid dim ond o ran gofynion tai a'r newidiadau yn y cyflenwad llafur. Bydd niferoedd yr aelwydydd a strwythur y boblogaeth yn y Fwrdeistref Sirol i'r dyfodol yn cael effaith ar lawer o ffactorau sy'n effeithio ar gyflenwi gwasanaethau a'u cynaliadwyedd, megis niferoedd disgyblion, anghenion gofal cymdeithasol i boblogaeth sy'n heneiddio, faint o sbwriel a gynhyrchir a'r angen am dir cyflogaeth.

Rydym yn defnyddio amcanestyniadau gan fod angen inni flaengynllunio ein busnes a'n darpariaeth gwasanaethau. O'u defnyddio ochr yn ochr â ffynonellau gwybodaeth, ymchwil a data eraill, maent yn rhoi arwydd o'r hyn sy'n debygol o ddigwydd i'r dyfodol. Gallwn wedyn gynllunio i ddarparu ar gyfer y newidiadau sy'n cael eu rhagamcanu, neu lunio strategaethau a fydd yn lleihau eu heffaith (neu newid y dyfodol hyd yn oed).

Fodd bynnag, man cychwyn yn unig ydy amcanestyniadau wrth geisio deall y dyfodol, ac mae angen inni adolygu'r broses amcanestyniadau'n rheolaidd, oherwydd bod tueddiadau'n newid.

Mae'r tabl isod yn dangos, ar ffurf syml, rai o effeithiau posibl opsiynau twf y CDLI newydd ar gyflenwi gwasanaethau ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Mae'n canolbwyntio ar y modd y mae Awdurdodau Unedol wedi defnyddio amcanestyniadau dros y blynyddoedd diwethaf.

Mae'r ffigurau'n dangos y newid rhwng 2018 a 2033 – y dyddiad y bwriedir i'r Cynllun Datblygu Lleol ddod i ben ar hyn o bryd.

Darperir y ffigurau hyn ar gyfer Bwrdeistref Sirol Conwy yn ei chyfanrwydd, gan gynnwys y rhan o'r ardal sydd dan awdurdodaeth Awdurdod Cynllunio Lleol Parc Cenedlaethol Eryri.

Tabl A1.1: effeithiau posibl ar gyflenwi gwasanaethau yr opsiynau twf a gyflwynir yn y cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd

Ffynonellau: amcanestyniadau sail-2017, CBS Conwy; ffigurau dwysedd swyddi, ONS

Dangosydd effaith	Cyfansymiau 2018	Newid 2018-2033
Amcanestyniad		
Poblogaeth	117,000	6,850
Aelwydydd	52,600	4,000
Tai		
Cyfanswm y gofyn am anheddau	-	5,250
Y gofyn blynyddol am anheddau	-	350
Potensial y ddarpariaeth dai fforddiadwy (ar 20% o gyfanswm y gofyn)	-	60-70 y flwyddyn
Busnes a chyflogaeth		
Poblogaeth oedran gweithio*	65,850	2,300
Llafurlu (poblogaeth oedran gweithio sy'n economaidd weithredol)	49,400	2,050
Twf swyddi	52,000	1,850
Incwm yn yr economi leol	-	Cynnydd
Effaith busnes	-	Positif
Y gofyn am dir cyflogaeth ar gyfer twf swyddi (ha)**	-	12.9 ha
Cludiant		
Cynnydd yn y lefel traffig (cymharol)	-	Uchel
Pasys bysys	-	Llawer uwch
Cost bysys ysgol	-	Dim newid
Addysg		
Cyn oed ysgol (0-4)	5,500	-250
Oed ysgol gynradd (5-10)	7,500	-350
Ysgol uwchradd / lleoedd AB (11-17)	8,450	650
Gofal cymdeithasol		
75-84 oed (cynnydd posibl yn y gefnogaeth)	10,600	3,200
85+ oed (cynnydd posibl yn y gefnogaeth)	4,900	2,700
Newid yng nghyflogaeth y sector "gofal"	-	Angen mwy
Effaith bosibl ar wasanaethau plant	-	Dim newid
Casglu sbwriel		
Faint o sbwriel domestig	-	5.9%
Nifer y mannau casglu domestig	-	7.6%
Treth gyngor		
Newid yn y sylfaen treth	-	Cynnydd
Nifer y lwfansau aelwydydd un oedolyn	18,250	2,300

* Rhoddir ystyriaeth i'r newidiadau yn y pensiwn gwladol wrth gyfrifo'r boblogaeth oedran gweithio. Ar ddiwedd cyfnodau amcanestyniadau 2018-33 mae'r oedran hwnnw yn 67 i ddynion a menywod, felly'r oedran gweithio ydy'r holl breswylwyr sy'n 16-66 oed. Yn 2018 mae'r boblogaeth oedran gweithio yn yr ystod oedran 16-64 gan mai 65 yw oedran ymddeol y wladwriaeth i ddynion a menywod.

** Mae'n bosibl y bydd tir cyflogaeth ychwanegol yn angenrheidiol i adnewyddu neu ehangu safleoedd sy'n bodoli eisoes.

Atodiad 2: Rhestr o'r opsiynau twf a ystyriwyd

I gyd, ystyriwyd un ar bymtheg o wahanol opsiynau twf cyn opsiwn y pump a gyflwynir ar gyfer y papur cefndir hwn. Mae manylion y rhain i'w gweld yn y tabl canlynol.

Amcanestyniad / Senario twf	Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn		Wedi'i gynnwys yn y papur opsiynau?
	O blaid	Yn erbyn	
Arweinir gan y boblogaeth – tuedd ymfudo 5 mlynedd sail-2017 (methodoleg Llywodraeth Cymru)	* Defnyddia'r un fethodoleg a'r tybiaethau a ddefnyddir yn amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru gan eu diweddarau â'r data diweddaraf sydd ar gael.	* Yn seiliedig ar duedd ymfudo 5 mlynedd yn unig, ond yn amcanestyn am 15 mlynedd dros gyfnod y Cynllun. * Lefelau twf yn rhy isel i gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft. * Yn parhau â'r tuedd at allfudo ymysg oedolion ifanc, ac nid yw'n cefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	Nac ydy
Arweinir gan y boblogaeth – tuedd ymfudo 10 mlynedd sail-2017 (methodoleg Llywodraeth Cymru)	* Defnyddia'r un fethodoleg a'r tybiaethau a ddefnyddir yn amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru gan eu diweddarau â'r data diweddaraf sydd ar gael.	* Yn seiliedig ar duedd ymfudo 10 mlynedd yn unig, ond yn amcanestyn am 15 mlynedd dros gyfnod y Cynllun. * Lefelau twf yn rhy isel i gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft. * Yn parhau â'r tuedd at allfudo ymysg oedolion ifanc, ac nid yw'n cefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	Nac ydy
Arweinir gan y boblogaeth – tuedd ymfudo 15 mlynedd sail-2017 (methodoleg Llywodraeth Cymru)	* Defnyddia'r un fethodoleg a'r tybiaethau a ddefnyddir yn amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru gan eu diweddarau â'r data diweddaraf sydd ar gael. * Tuedd ymfudo a ffurfiwyd o 15 mlynedd o ddata, sy'n cyfateb i hyd cyfnod y Cynllun.	* Lefelau twf rhy isel o bosibl i gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft. * Yn parhau â'r tuedd at allfudo ymysg oedolion ifanc, ac nid yw'n cefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	Ydy - opsiwn 1 cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd

Amcanestyniad / Senario twf	Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn		Wedi'i gynnwys yn y papur opsiynau?
	O blaid	Yn erbyn	
Arweinir gan y boblogaeth – tuedd ymfudo 5 mlynedd sail-2017 (model dueddfryd)	* Defnyddia rhai o'r un fethodoleg a'r tybiaethau a ddefnyddir yn amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru gan eu diweddarau â'r data diweddaraf sydd ar gael. * Mae'r model tueddiadau'n helpu i leddfu effaith y tuedd at allfudo ymysg oedolion ifanc a gwelir twf yn y boblogaeth oedran gweithio, gan gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am dwf economaidd a strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	* Yn seiliedig ar duedd ymfudo 5 mlynedd yn unig, ond yn amcanestyn am 15 mlynedd dros gyfnod y Cynllun. * Mae dull modelu ar dueddiadau'n tybio na fydd ymddygiadau na ffactorau sbarduno yn newid, ac nid yw'n darparu'n ddigonol ar gyfer y ffactorau 'atynnu' a allai arwain at allfudo (neu gyfyngu ar fewnfudo). * Gallai roi golwg rhy optimistaidd o'r potensial ar gyfer twf, ac ystyried tystiolaeth o strwythur poblogaeth sy'n heneiddio ar draws y byd Gorllewinol.	Nac ydy
Arweinir gan y boblogaeth - tuedd ymfudo 10 mlynedd sail-2017 (model dueddfryd)	* Defnyddia rhai o'r un fethodoleg a'r tybiaethau a ddefnyddir yn amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru gan eu diweddarau â'r data diweddaraf sydd ar gael. * Mae'r model tueddiadau'n helpu i leddfu effaith y tuedd at allfudo ymysg oedolion ifanc a gwelir twf yn y boblogaeth oedran gweithio, gan gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am dwf economaidd a strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	* Yn seiliedig ar duedd ymfudo 10 mlynedd yn unig, ond yn amcanestyn am 15 mlynedd dros gyfnod y Cynllun. * Mae dull modelu ar dueddiadau'n tybio na fydd ymddygiadau na ffactorau sbarduno yn newid, ac nid yw'n darparu'n ddigonol ar gyfer y ffactorau 'atynnu' a allai arwain at allfudo (neu gyfyngu ar fewnfudo). * Gallai roi golwg rhy optimistaidd o'r potensial ar gyfer twf, ac ystyried tystiolaeth o strwythur poblogaeth sy'n heneiddio ar draws y byd Gorllewinol.	Ydy - opsiwn 2 cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd
Arweinir gan y boblogaeth – tuedd ymfudo 15 mlynedd sail-2017 (model dueddfryd)	* Defnyddia rhai o'r un fethodoleg a'r tybiaethau a ddefnyddir yn amcanestyniadau swyddogol Llywodraeth Cymru gan eu diweddarau â'r data diweddaraf sydd ar gael. * Mae'r model tueddiadau'n helpu i leddfu effaith y tuedd at allfudo ymysg oedolion ifanc a gwelir twf yn y boblogaeth oedran gweithio, gan gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am dwf economaidd a strwythur poblogaeth mwy cytbwys. * Ffurfiwyd y tuedd ymfudo o 15 mlynedd o ddata, sy'n cyfateb i hyd cyfnod y Cynllun.	* Mae dull modelu ar dueddiadau'n tybio na fydd ymddygiadau na ffactorau sbarduno yn newid, ac nid yw'n darparu'n ddigonol ar gyfer y ffactorau 'atynnu' a allai arwain at allfudo (neu gyfyngu ar fewnfudo). * Gallai roi golwg rhy optimistaidd o'r potensial ar gyfer twf, ac ystyried tystiolaeth o strwythur poblogaeth sy'n heneiddio ar draws y byd Gorllewinol.	Ydy – opsiwn 3 cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd

Amcanestyniad / Senario twf	Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn		Wedi'i gynnwys yn y papur opsiynau?
	O blaid	Yn erbyn	
Arweinir gan y gyflogaeth - 1,850 o swyddi newydd yn ystod cyfnod y Cynllun	* Yn seiliedig ar y dyheadau yn Strategaeth Twf Economaidd Conwy 2017-2027, sy'n bwrw ymlaen fel tuedd dwf swyddi'r gorffennol. * Yn rhoi ystyriaeth i ddadansoddiad o gyflogaeth sectorau a thueddiadau economaidd cenedlaethol. * Mae mewnfudo sy'n cael ei sbarduno gan swyddi yn arwain at dwf yn y boblogaeth oedran gweithio, gan gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am dwf economaidd a strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	* Nid yw'n cyd-fynd â ffigurau sy'n seiliedig ar dueddiadau poblogaeth – er na fyddai disgwyl iddo wneud hynny, gan eu bod yn mesur tueddiadau gwahanol. * Gallai roi golwg rhy optimistaidd o'r potensial ar gyfer twf, ac ystyried tystiolaeth o strwythur poblogaeth sy'n heneiddio ar draws y byd Gorllewinol.	Ydy - cyflwynwyd yr opsiwn yn y Strategaeth Twf a Ffeifir ac opsiwn 4 cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd
Arweinir gan y gyflogaeth - 3,500 o swyddi newydd yn ystod cyfnod y Cynllun	* Yn seiliedig ar y dyheadau yn Strategaeth Twf Economaidd Conwy 2017-2027, sy'n bwrw ymlaen fel tuedd dwf swyddi'r gorffennol. * Yn rhoi ystyriaeth i ddadansoddiad o gyflogaeth sectorau a thueddiadau economaidd cenedlaethol. * Mae mewnfudo sy'n cael ei sbarduno gan swyddi yn arwain at dwf yn y boblogaeth oedran gweithio, gan gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft am dwf economaidd a strwythur poblogaeth mwy cytbwys.	* Nid yw'n cyd-fynd â ffigurau sy'n seiliedig ar dueddiadau poblogaeth – er na fyddai disgwyl iddo wneud hynny, gan eu bod yn mesur tueddiadau gwahanol. * Mae'r lefelau twf yn uchel, ac o bosibl uwchben y rheini a fyddai'n gynaliadwy neu'n gyflawnadwy o fewn dyheadau'r CDLIN drafft. * Gallai roi golwg rhy optimistaidd o'r potensial ar gyfer twf, ac ystyried tystiolaeth o strwythur poblogaeth sy'n heneiddio ar draws y byd Gorllewinol.	Ydy - opsiwn 5 cam cyfranogiad rhanddeiliaid allweddol cyn ei archwilio gan y cyhoedd
Arweinir gan y boblogaeth – newid naturiol sail-2017 (dim ymfudo)	* Yn dangos effaith senario newid naturiol yn unig (hynny yw, beth a fyddai'n digwydd i'r boblogaeth pe byddai'r holl ymfudo yn stopio). * Caiff amcanestyniad dim ymfudo ei gynhyrchu bob amser fel amcanestyniad amrywiadol fel rhan o broses cyhoeddi amcanestyniadau is-genedlaethol swyddogol Llywodraeth Cymru.	* Senario afrealistig, nad yw'n caniatáu ar gyfer dim mewnfudo nac allfudo. Mae newid yn y boblogaeth yn seiliedig yn unig ar enedigaethau a marwolaethau yn y boblogaeth bresennol. * Lefelau twf yn rhy isel i gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft. * Llywodraeth Cymru na'r Arolygydd yn annhebygol o'i gefnogi.	Nac ydy

Amcanestyniad / Senario twf	Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn		Wedi'i gynnwys yn y papur opsiynau?
	O blaid	Yn erbyn	
Arweinir gan y boblogaeth – tuedd ymfudo 5 mlynedd sail-2014 (prif amcanestyniad swyddogol Llywodraeth Cymru)	* Amcanestyniad tuedd ymfudo 5 mlynedd sail-2014 Llywodraeth Cymru ynghyd â man cychwyn awgrymedig ar gyfer asesu opsiynau twf ar gyfer y CDLIN (Polisi Cynllunio Cymru 2016).	* Yn seiliedig ar duedd ymfudo 5 mlynedd yn unig, ond yn amcanestyn am 15 mlynedd dros gyfnod y Cynllun. * Mae'r data sylfaen poblogaeth wedi'i ddiwygio ac mae tair blynedd yn rhagor o ddata ar gael, felly mae bellach wedi dyddio. * Lefelau twf yn rhy isel i gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft.	Nac ydy
Arweinir gan y boblogaeth - tuedd ymfudo 10 mlynedd sail-2014 (prif amcanestyniad swyddogol Llywodraeth Cymru)	* Amcanestyniad tuedd ymfudo 10 mlynedd sail-2014 Llywodraeth Cymru ynghyd â man cychwyn awgrymedig ar gyfer asesu opsiynau twf ar gyfer y CDLIN (Polisi Cynllunio Cymru 2016).	* Yn seiliedig ar duedd ymfudo 10 mlynedd yn unig, ond yn amcanestyn am 15 mlynedd dros gyfnod y Cynllun. * Mae'r data sylfaen poblogaeth wedi'i ddiwygio ac mae tair blynedd yn rhagor o ddata ar gael, felly mae bellach wedi dyddio. * Lefelau twf yn rhy isel i gefnogi'r dyheadau yn y CDLIN drafft.	Nac ydy
Arweinir gan y boblogaeth - tuedd ymfudo 5 mlynedd sail-2008 (yn disodli amcanestyniad swyddogol Llywodraeth Cymru)	* Amcanestyniadau sail-2008 Llywodraeth Cymru, sydd bellach wedi cael eu disodli * Cynhwyswyd fel cymhariaeth â'r CDLI presennol 2007-2022, a ddefnyddiodd yr amcanestyniad hwn fel sail i'w strategaeth dwf.	* Y dystiolaeth wedi dyddio llawer. * Llywodraeth Cymru na'r Arolygydd yn annhebygol o'i gefnogi.	Nac ydy
Arweinir gan dai – cyfrifiad o'r angen am dai fforddiadwy (SARTH cat 1 a 2)	* Yn seiliedig ar yr angen am dai fforddiadwy fel y nodir yng nghyfrifiad yr Asesiad o'r Farchnad Dai, gan gynnwys aelwydydd ar y gofrestr un llwybr mynediad at dai sydd yng nghategori angen 1 a 2. * Yn nodi'r holl angen posibl am dai i gyflawni'r angen am dai fforddiadwy, gan dybio y darperir tai fforddiadwy ar 20% (gallai'r holl ofyn am anheddau fod 5 gwaith yn fwy na'r ffigur gros hwn).	* Mae'n annhebygol y darperir y gofyn am dir ar gyfer tai – mae'r ffigur blynyddol bron ddwywaith y lefel uchaf a welwyd yn y 15 mlynedd diwethaf. * Mae'r holl lefelau twf yn llawer uwch na'r rheini a fyddai'n gynaliadwy o fewn dyheadau'r CDLIN drafft.	Nac ydy

Amcanestyniad / Senario twf	Cyfiawnhad dros gefnogi'r dewis twf hwn		Wedi'i gynnwys yn y papur opsiynau?
	O blaid	Yn erbyn	
Arweinir gan dai - cyfrifiad o'r angen am dai fforddiadwy (SARTH llawn)	* Yn seiliedig ar yr angen am dai fforddiadwy fel y nodir yng nghyfrifiad yr Asesiad o'r Farchnad Dai, gan gynnwys aelwydydd ar y gofrestr un llwybr mynediad at dai. * Yn nodi'r holl angen posibl am dai i gyflawni'r angen am dai fforddiadwy, gan dybio y darperir tai fforddiadwy ar 20% (gallai'r holl ofyn am anheddau fod 5 gwaith yn fwy na'r ffigur gros hwn).	* Mae'n annhebygol y darperir y gofyn am dir ar gyfer tai – mae'r ffigur blynyddol bron ddwywaith y lefel uchaf a welwyd yn y 15 mlynedd diwethaf. * Mae'r holl lefelau twf yn llawer uwch na'r rheini a fyddai'n gynaliadwy o fewn dyheadau'r CDLIN drafft.	Nac ydy
Arweinir gan y gyflogaeth – defnydd tir yn y gorffennol	* Yn seiliedig ar y gyfradd defnydd tir cyflogaeth ddiweddaraf, a fyddai, o'i bwrw ymlaen fel tuedd, yn cyfateb i 20.8 ha yn ystod cyfnod y Cynllun	* Yn bwrw ymlaen fel tuedd gyfradd defnydd tir afreolaidd o uchel na fydd yn gynaliadwy dros gyfnod y Cynllun. * Nid yw'n rhoi ystyriaeth i dystiolaeth o ffynonellau swyddogol ar y llafurlu a thueddiadau mewn sectorau. * Nid yw'r gofyn am dir ar gyfer tai yn debygol o gael ei fodloni. * Mae'r holl lefelau twf yn llawer uwch na'r rheini a fyddai'n gynaliadwy o fewn dyheadau'r CDLIN drafft.	Nac ydy
Arweinir gan dai – ffigurau cwblhau tai uchaf yn y gorffennol (500 y flwyddyn)	* Yn seiliedig ar y gyfradd cwblhau tai flynyddol uchaf yn y 15 mlynedd diwethaf (2003/04) * Yn profi'r gallu i ddarparu ar gyfer gofyn mawr am anheddau, gan fwrw ymlaen fel tuedd ben uchaf y capasiti yn y diwydiant adeiladu lleol. * Ystyriwyd cyfraddau cwblhau eraill o'r gorffennol hefyd (ffigurau blynyddol a ffigurau cyfartalog gwahanol gyfnodau) ond nis gwnaed yn amcanestyniadau llawn gan fod y lefelau twf amrywiadol yn debygol o gael eu cwmpasu gan amcanestyniadau eraill a wnaed eisoes.	* Yn bwrw ymlaen fel tuedd gyfradd gwblhau afreolaidd o uchel, na fydd y diwydiant adeiladu'n gallu ei gynnal o bosibl dros gyfnod 15 mlynedd y Cynllun. * Nid yw'r gofyn am dir ar gyfer tai yn debygol o gael ei fodloni. * Mae'r holl lefelau twf yn llawer uwch na'r rheini a fyddai'n gynaliadwy o fewn dyheadau'r CDLIN drafft.	Nac ydy